

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden kedden egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 2 frttal fizethetnek elő, féléves előfizetés el nem fogadtatik.

Pénz- és értékküldemények az

ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ,
a lap szellemi részét illető közlemények az
ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ
czimzendők.

A hirdetési díjszabályzatot lásd az utolsó lapon

Szerkesztő bizottság: elnök **Paget János; Berde Aron, Szabó Sámuel, Szentgyörgyi József, Vörös Sándor,**
felelős szerkesztő: **Gamauf Vilmos.**

Tartalom: Havi emlékeztető: Aprilis. — Az ideai szőlőmunkáról és még valami. **Dengel István.** — Kolozs megye gazdasági állapotairól. — Szives kérelem. **Szentgyörgyi Lajos.** — Bikatulajdonosok figyelmébe ajánlva. — Mi történik Monostoron? **VI. Egy választmányi tag** — Értesítés a ragályos betegségekről. — Egyveleg: **Vándor gyümölcs tanár.** Uj lap. Szerkesztői nyílt posta. — **Vidéki gazd. tudósítások:** Egerpatak, Mócs. — Üzleti heti szemle. — **Piaczi árak.** — Hirdetések. — **Melléklet.** Közgyűlés 1880. martius 21. — Vál. ülés martius 14-én. — Két phyloxera rendelet.

Havi emlékeztető.

Aprilis.

Ház és udvar. Megmaradt szénaboglyák és szalmakazlak ismételtlen befedtetnek. A téli és tavaszi szelek által megrongált épületek kijavítását megkezdjük.

Kazal és asztagfenekek a trágyadombra szállíttatnak, vagy szétterítve nyári almozásra fölhasználhatók.

Gulyaállason meggyűlt törökbuszszár vagy egyéb szalmaféle kúpokba hányva, nyári tüzelőt pótol.

Legelőkön levő vályuk, kútak, aklok használható állapotba helyeztetnek.

Szántó föld. A tavaszi szántást, vetést folytatva bevégezzük.

Veremből és pinczéből a burgonyát kiszedjük, vetésre kiválogatjuk és azonnal eke vagy kapa után elvetjük. A burgonyát vetés előtt, szabad levegőn néhány napra szétteregetjük és meghervasztjuk, miután a tapasztalás igazolta, hogy a megfontyosított burgonya nemcsak minőségre, hanem mennyiségre is tökéletesebb gumót terem.

A törökbuszvetést e hó közepén megkezdjük és pedig szórva, eke után, vagy sorvető géppel. Utóbbi vetésmód azért előnyös, mert a növények sorai kapáló és töltőgető ekével mivelhetők, tehát megkíméljük a kézi munkát.

Tököt, paszulyt vehetünk a törökbusza közé.

Zöld takarmányul törökbuszát kevés czirokkal és kölessel most vehetünk. Augustus-september hóban használandó zöld takarmányul ajánlatos e hó vége felé rozsot vetni.

A luczernások fogasolása legsürgősebb teendőink közé tartozik.

A kikelt zabvetések száraz időben meghengereztetnek.

Rét és kaszálók legeltetése szigorúan tiltatik, ha csak szénaterméseinket szándékosan apasztani nem akarjuk.

Szénamurva vagy fűmagvak, a ligetes vagy gyéren benőtt helyen elhínthetők.

Kaszálókra összel hordott burgonyaszár vagy egyéb szálas trágya összegereblyéltetik és elszállíttatik.

Állattenyésztés. Az igás ökör és fejős tehének takarmányrozszaal élelmezhetők. Száraz takarmányhoz szokott állatokat azonban csak lassú átmenetben, szénával vagy szalmával keverve, szoktassuk hozzá.

Esőben nemcsak a talaj kérgesedik meg, hanem a jármások nyakát is feltöri a járomfa. Kisebesedés esetében az igás marhák nyakát olomecetes vízzel vagy szappanos borszessze dörzssöld be.

E hó végén gulya-ménes fűre kerül; szükséges azonban nekik még reggelenként kevés szénát-szalmát adni, nehogy a deres vagy egészen gyenge fűtől veszedelmes hasmenést kapjanak.

Csikók kanczák kijárhatnak ugyan, de minden meghűléstől óvatnak és a gyepelés mellett rendes abrakolásban részesülnek.

A juhok már megélnék a legelőn, de el ne mulasszuk sóval ellátni őket. Hideg esőben az anyajuhok bárányaikkal fedél alá hajtandók, nehogy a fiatal gyenge állatok megfázzanak és tömeges elhullásuk által károsodjunk.

A meddő sertések ugaron, gyepen élnek, a szoptatós koczák még zsákra szorulnak, a malaczkok most szoknak ételre. Száraz, tiszta aljról folytonosan gondoskodjunk. A melegebb napok beálltával a kis malaczkok szabadba eresztetnek. A napfény neveli a szép malaczkot, de természetesen csak úgy, ha a kellő élelmezés sem marad el.

Szőlő. A szőlőt általánosan kiköjtjük; az első kapálást végezzük lehetőleg mélyen és darabosan, hogy levegő járja és melegedjék a talaj; meredek hegyoldalokon gondoskodni kell, hogy a rohamos esők a föld javát le ne mossák és azért kapálás után minden ötödik sor között kapával nagyon csekély mennyiségű árkot húzunk, melyben a víz ereje mindannyiszor megtörvén, a magával sodort jó földet lerakhassa.

Uj szőlők ültetésének most az ideje; az ültetésre szánt helyet egyenes — északról délre irányuló — sorokra mérjük ki, négyszögben egymástól minden irányban 1 meter távolságra, az így kijelölt pontokon ásunk egy 45 centimeter mély, ugyanolyan hosszú és 30 centimeter széles gödröt, ennek fenekére

teszünk egy jó marék teljesen elkorhadt trágyát, reá egy ujjnyi porhanyó földet, most beléfejtjük harántékosan — a hegynek döntve — a vesszőt úgy, hogy csak felső szeme nézzen ki a földből és a vessző a hegynek álljon, a gödröt termékeny földdel betöltjük és ha csak lehet beiszapoljuk; a vesszőnek künmaradt hegyét pedig egy marok földdel betakarjuk. Hacsak lehet mindig gyökere vesszőket ültessünk; illetéskor biztosabban fogannak és korábban jutnak termésre; illetéskor úgy kell azokat megtakarítani, hogy a gyökeret kellően visszametszük, a hajtások közül a legerősebbet egy szemre visszavágjuk, a többi teljesen lemetszük; a nap heve és a szárító szél ellen vízzel telt cseberbe állítjuk, vagy nedves pokróczba takarjuk.

Ha ezen munkákkal készek vagyunk, állítunk szőlőiskolát; az e célra szánt vesszőt egy-két hétig vízbe áztatjuk, hogy a vessző épségéről meggyőződést szerezhessünk, mire az ültetést a beiszapolás alkalmazásával végrehajtjuk. A vesszőnek fél méter hosszúságon legalább 4—5 szemmel kell bírnia, de csak olyan tökékről szedjük őket, melyek a faj jellegét leginkább kiintetik, legszebben diszlenek és jó termést hoznak; erre mindaddig kevés gondot fordítottak, pedig nagy fontosságú és követését eléggé nem ajánlhatjuk.

Pinczében az új borok másodszor lezuhatnak, most már lehetőségig elzárva a légtől, mert a hosszas szürcsöléssel sok szesz és különösen sok illat menne kárba; ha borod még nem tiszta, — de különben egészséges — ne aggódj érte, majd elkészül a negyedik lezuhásig, csak telve álljon mindig a hordó és tiszta legyen pinczéd!

Gyümölcsös. Ha a fák ültetését eddig nem végeztük be, úgy azt most e hónap elején okvetlenül be kell végezni. A fák gyökerei beiszapolandók, a kiültetett fák körül a földet rövid szalmával vagy polyvával hintjük be, hogy megakadályozzuk a nedvesség kigőzölését és hogy hőmérséke mindig egyenlő maradjon. A gyenge fák mellé rakott karókat szorgalmasan meg kell vizsgálni: a rozsak és hiányzók utánpótoltnak; ezek kötéseit átvizsgálandók, ha elromlottak vagy meggyengültek, újra kötendők. A gyümölcsfák oltását folytatjuk. A télen megirt és előkészített jegytáblák (czinkusok) elhelyezendők.

Faiskola. A csemetek metszését, utánpótlását bevégezzük. A megfogamzott szemzés csapra metszendő. A csemete iskolák és magágyások megkapálandók és tisztán tartandók. A vadonczokat mikor 3—4 levéllel bírnak, kiszedjük és szivgyökereiket átültetéskor visszacsipdessük; ezen munkát borult időben kell végezni. Eleven kerítéseknek való csemetek kiültetendők.

Konyhakert. A magnak való növényeket, u. m. káposztafélék, répa, czékla, murok, petrezselyem, pasztinák, zeller és hagymafélék ki kell ültetni. Mindenféle borsó, spenót, retek, répafélék, hagymák szabadon veteményezhetők. Ha szép időjárás van, kísérletképen paszulyt is vethetünk. Korai káposzta, salátafélék és zeller a melegágyakból a szabadba kiültetendők. Burgonya és saláta szabadba vethető. Ablak nélküli melegágyakat készítetünk a szabadba kiültetendő növények, palántok számára. Melegágyakban, cserepekben, szabadba kiültetésre, dinnye és ugor-kamagot vethetünk. A melegágyak gondosan szellőztetendők, meleg, napfényes időben az üvegtáblák levéttetnek és estére megint visszahelyeztetnek s gyékény vagy szalmatakaróval fedetnek be. Ha a melegágyak kezdenek kihűlni, azokat friss trágyával kell körül rakatni. Ugorka, paszuly, hónapos retek, saláta, melyek melegágyakban neveltettek, kiszedhetők és felhasználandók.

Diszkert. Diszlák és cserjék átültetése bevégeztetik. A tülevelű fákat akkor kell átültetni, mikor hajtani kezdenek. A virágágyások beültetendők egy és két évi virágokkal, u. m. nefelets, sileno és császárszakállal. A szögélyzésre szaporított növények átültetendők. Azon virágok, melyek az átültetést nem kedvelik, most

rendeltetési helyökre vettetnek, u. m. Collinsia, Convulvulus, Delphinium, Ajacis, Escholtzia, Ipomea, Lathyrus, Lavatera, Lupinus, Nemophila, Reseda. A gyepeket javítjuk és a szükséghez képest újakat alakítunk. A gyepek széleit élesen kell levagdálni; az utaknál arra kell ügyelni, hogy egyenlő szélesek legyenek; most poronddal meg kell hordatni őket. A nyári virágok, ha az időjárás megengedi, ágyásokba kiültetendők. A szőnyeg (Teppich) ágyásoknak való növények a melegágyakból kiültetendők és az időjárás szeszélyei ellen védendők. Virágházakban a melegházi és virágágyásokba való növények átültetendők. Az oltott cserjéket, diszfákat és rózsákat szoktatni kell a szabad levegőhöz; azért naponta friss szellős helyre tegyük ki. Georgina-hajtásokat le kell vagdálni és azokból porondos földre, gyökereztetés végett dugványozni kell.

Méhézet. E hóban megnyílik a mező méheink számára, kitehetjük hát, illetőleg kibocsáthatjuk népség tekintetében gyengébb kassainkat is. A szabadban való méhészkedés megkezdésével minden figyelmünket a kellő vizsgáldásra irányozzuk. A legcsekélyebb tisztátalanság is egymint: penész, egérrágcsálás stb. jó éles lépmetsző késsel eltávolítandó. A lépet, ha elpenészesedve vagy egerek által megrongálva nincs, kimetszeni káros; ez ellen valamennyi méhész-tekintély fel is szólal, a fiasításig gyakorolt metszés pedig — a mint azt még korunkban is igen sokan teszik, — még inkább hibáztatandó. A méhlokokon nyílásokat, repedéseket ne tőrjünk, a gyengébbek röplükait kis ujjnyira szükítsük, hogy a rablók és molypillék annál kevésbé férheszenek hozzájuk. A történhető meganyátlanodáson a martiusban irt módon segítünk, t. i. egyesítést által. A mely család étetési segélyünkre szorul, azt este felé tiszta, egészséges, jó mézzel tápláljuk mindaddig, míg a mező elegendőt nyújt. Most az ideje, hogy a herelépeket kimessük és helyükbe, a mennyire csak lehet, munkás méh-sejteket alkalmazunk.

Erdézet. A főhasználat a fák szállításán kívül a magas hegyeken fekvő erdők letarolására terjed ki. A cserhántásra szánt erdők szintén letarolandók és a fák lehámozandók. Mellékhaználata. A vigályítás és szurokgyűjtés folytatandó, a köztes használatra kiadott területek mivélés alá veendő. A szükséges vesszők e hóban gyűjtendők és a legeltetésre szánt területek kiadandók. Erdővédelem. A falopások ellen védjük az erdőt és a víz által okozott károk helyreállítására, valamint a behajtott marhák által okozható károk elhárítására figyelemmel legyünk. Erdőmivélés. A vetés, ültetés és dugványozás folytatandó és az erdei kertek szorgosan gyomlálandók. Vadászata. E hónapban a fajdkakasok, őzbakok, vadgalambok és vizimadarak lehetők.

Az ideai szőlőmunkáról és még valami.

A szőlőmunkák ma holnap megkezdődvén, igen kívánatos volna különösen nálunk Erdélyben, a hol a szőlőmunkák igen költségesek, minden oly munkálatot mellőzni, a mely nem elkerülhetlenül szükséges és csak azokat vinni keresztül, melyek inkább szükségesek, de ezeket is a költségek minimumára szállítva le.

Hogy pedig ezen szükséges munkákról magunknak hű képet szerezhessünk, tekintetbe kell vegyük először azon munkákat, melyek a rendes szőlőmivélésnél fordulnak elő és másodsor az elfagyott szőlőtöket is, a mennyiben ezek is a rendes munkálatokat befolyásolják, hogy azután mellőzhessük a felesleges dolgokat.

A mi borvidékünkön is — a hol a karikás mivélés honos — általánosan ismeretes, hogy az időszaki munkálatok kö-

zött első a karózás, második a hajtás. Mihelyest a másodikat nélkülözhetjük az elsőnek jökori keresztülvitele sem sürgős.

Önként következik, hogy midőn a fagy által szenvedett szőlőtőn a termőág semmi életjelt nem mutat és arról termés nem várható, igen felesleges kiadás és fáradság lenne a hajtást és karózást a kapálás előtt végrehajtani.

A fagy által szenvedett szőlőveszőkre nézve első és legfontosabb munka volna az elfagyott részek lemetszése.

Ezen munkát illetőleg azonban a practicus szőlős gazdák véleménye igen eltérő.

Némelyek a megfagyott részeknek a gyökértörzs feletti közvetlen lemetszését pártolják, azon okból, hogy a gyökéshajtások és az azokból fel-feljuló vesszők akadálytalanul és szabaddan fejlődhetnek.

Mások az elvérzés miatti félelemből, csak ősszel (a metszésekor) ajánlják az elhalt vén szőlővessző eltávolítását.

Ezen ellentétes nézetekkel szemben van egy harmadik vélemény is, a melyhez, a mint alább bebizonyítjuk, egész megnyugvással csatlakozhatunk.

Ezen vélemény oda megy ki, hogy minden elhalt szőlővessző a gyökér törzse felett mintegy 40 cm. magasságban vágassék le és a további növekedése a hajtásoknak egyelőre a természetre bizassék.

Ezen vélemény támogatására, a következő tapasztalatok szolgálnak:

Ugyanis az időjárás viszonyok szerint april vagy májusban megindul a szőlőtőben a nedvkeringés, a mit a vesszőn az által vehetni észre, hogy a fagy által okozott repedésein dús nedvforgás áll be, mely kívül kocsonyaszzerű anyaggá változik és kezdetben fehér, később élenyülés (oxydatio) által vöröses barna színt vesz fel; azután, midőn ezen megaludt nedv (coagulum) a repedéseket betöltötte 3—4 nap múlva a nedvkeringés is megszűnik.

Hogy a szőlővessző levágatik-e vagy nem, a nedv kifolyásra semmi befolyással nincs, mert az minden körülmények között be fog állani a fagy által okozott repedéseken s azt az elhalt vesszők meghagyásával sem fogjuk elkerülni tudni.

A hajtások növekedésére káros befolyást még az által idézhetünk elő, ha a vágás alkalmával az élő gyökértörzsbe igen mélyen találunk behatolni, mert ez által a nedv kifolyást növesztjük. Nem fogunk ártani a növésnek akkor, ha a vágást 40 cm. magasságban eszközöljük.

Az ilyeszerű metszésnek ellenzői véleményeket, hogy a szőlőtőt ősz előtt metszeni nem kell, igazolva látják. De könnyen kitészik, hogy a szőlőveszők kötetlenül nem maradhatnak. Minden szőlőmunkálat (a földön fekvő össze-vissza kuszált vesszők miatt,) ha nem is éppen meggátolva, de mindenesetre nagyon megnehezítve lenne. Hogy pedig ez elkerültessék, az elhalt vesszők is felkötendők, a mely munka a kötő anyag értékének leszámításával is legalább tizszer annyiba kerül, mint a lemetszés.

Hogy szőlőink s ezek jövedelme az ily költsékezést mennyire bírja meg, annak megítélését a sors csapásaitól úgy is eléggé látogatott szőlőbirtokosokra bizzuk.

Tárgyilagosan véve és tekintettel arra, hogy a 40 cm. magasra hagyott vesszők által a nagyobb nedvvesztesség is redukálható lenne, a fennebbieken ajánlott eljárás czélszerűbbnek mutatkozik.

Hogy a gyökéshajtások okszerűen miként kezelteknek, annak idején, ha azok kezelése bekövetkezett, fogom tudomásra hozni.

* * *

Előre látható volt, hogy az általam e lap 4-ik számában közzétett felhívás a szőlővesszők megvizsgálására, bizonyos borkereskedőknek, kik annyira szeretnek a zavarosban halászni és a csapásoktól sujtott bortermelőket kizsákmányolni, rosszul fog esni.

Ezen közléssel nem akartam egyebet elérni, mint azt, miszerint a bortermelők általánosságban figyeimeztetve legyenek, hogy boraik eladásával igen óvatosan járjanak el, mert azon esetben, ha a szőlőtők elfagytak, a bor árának mindenesetre emelkednie kell. És miután ezen szándékom részben sikerült, üzereink neheztelése igen természetes és ugyancsak ok hadi lábra állítanak minden firksázt, hogy az általam felkiismeretesen megejtett és nyilvánosságra hozott vizsgálódások és kísérletek gyakorlati értékét elvitassák és úgy tüntessék fel azokat, mint jó meleg szobában történt olesó időöltést.

Ezen ravasz kopék, mint a leendő tenyészképesség prófétaí, vizsgálataim czáfolatául különösen a megvágott vesszők zöld színét és nedvűségét hozzák fel. E mellett feledik, miszerint azon körülmény, hogy a fagy növényeinket már novemberben, tehát a nagyobb hidegek beállta előtt támadta meg, a mikor még a nedvkeringés nem szűnt volt meg, mondom tehát ezen körülmény egy természetes és szomorú tény, de a hajtás életképessége mellett mit sem bizonyít.

Erről mindenki meggyőződhetik szőlődugvány vagy gyümölcsfa ágacskákkal oly módon, hogy ezen kísérleti galyakat vizes cseberben pinczébe teszi, a honnan, miután a tökéletes felengedés czéljából 72 óráig állottak, kihajtás végett meleg szobába visszük és itt a bekövetkezendőket nyugodtan bevárjuk.

Azon szőlővesszők vagy gyümölcsfaágak, melyek el vannak vágva, 10—15 nap múlva ezt az által fogják kétségtelesen bebizonyítani, hogy rügvet nem hajtának, a fa és hancs részek, a melyek a vízben állottak megfeketednek; azok a részek pedig, a melyek a víz felett voltak barnáknak és száradtagnak fognak látszani.

Fájdalommal kell végül felemlítenem, hogy gyümölcsfaágakkal kétszer tett kísérleteim épen ilyen szomorú eredményre vezettek, mint a szőlővesszőkkel tett kísérleteim.

Medgyes.

Dengel István.

Kolozsmegye gazdasági állapotairól.

a megyei közigazgatási bizottságnak az 1879. év második felére vonatkozó jelentése következőképen emlékezik meg:

Az aratás eredménye megyénk egész területét véve általában középszerűnek mondható, bárha megyénk egyes vidékein s így különösen az almási és m-örményesi járás némely községeiben a kora tavasszal beálló inségre van szomorú kilátás.

Az őszi vetések nem lévén a tél folytán kellő hórétteggel betakarva, igen féltő, hogy az állandó nagy hideg bennök tetemes kárt okozott.

A hasznos házi állatok között a lefolyt félév alatt a szórványosan jelentkezett egyes betegülési eseteket kivéve — ragályos betegségek vagy járványok nem mutatkoztak, sajnoson kell azonban feleml tenünk, hogy a marhaállomány megyénk területén a súlyos anyagi viszonyok miatt napról-napra csökken s lótenyésztésünk terén is semmi lépés sem mutat haladásra.

Faiskoláink száma a lefolyt félév alatt kettővel szaporodván, jelenleg a megyénk területén levő faiskolák száma tesz 31-et, míg ellenben 263 iskola a faiskolát teljesen nélkülözi.

Az utmellékek befásítására nézve a mult félévi jelentésünk felterjesztése óta jelentékenyebb lépés nem történt.

A mező-rendőri ügyek megyénk területén szabályrendeletileg lévén szabályozva: nagyobbmévű visszaélések e téren nem történtek, — a kissebzerű mezőrendőri kihágások pedig azonnal megtoroltattak.

Az erdők kezelése bárha sok kívánni valót hagy fen, mégsem mondható elhanyagoltnak. Nagyobb mérvű elemi csapások az erdőkben nem történtek.

Megyénk területén egyetlen gazdasági tanintézet áll fenn Kolozsmonostoron, melynek szakszerű és példás vezetéséről és sikeres működéséről nagyméltóságod más uton már tudomást szerezvén, e jelentés szűk keretében arra kiterjeszkedni nem találjuk szükségesnek.

Gazdasági szövetezet (kertészeti stb.) megyénk területén csak a Teke rend. tan. városában fennálló méhész-egylet van, mely azonban még mindig a kezdet nehézségeivel küzd.

A gazdasági haladás megyénk területén — különösen a földbirtok rendezetlensége miatt, — mint már volt szerencsénk mult félévi jelentésünkben felemliteni — elenyészően csekély; de a gazdasági gépek mind nagyobb-nagyobb tért hódítván magoknak: remélhető hogy a közel jövőben már a haladás biztos jeleire fogunk találni.

Munkás viszonyunk felette különböző, mert mig megyénk alsó vidéke a munkáskéz hiányában, gazdasági munkáiban hátramaradást szenved, addig megyénk felső vidékéről tömegesen mennek ki munkakeresés végett az anyaország szomszédos megyéibe.

Örömünkre szolgál felemlitenünk, hogy az erdélyrészi házi-ipar fejlesztő egylet által B.-Hunyadon felállított gyermekjáték készítő tanműhely gyártmányai nemcsak a hazarész, hanem az anyaországban is általános elismerésben részesültek, s nagy reményünk van, hogy ezen intézet, ha kifejlődésében kellően támogattni fog, nemcsak a lakosságának bő keresetforrást fog nyújtani; de a gyermekjátékokért eddig külföldnek adott milliókra menő összegek egy részét legalább az országban benn fogja marasztalni. Ezen intézeten kívül megyénk területén két állami iskolában tanittatik a háziipar, a mi szintén hivatva van a népnek, különösen a gazdasági munkákra nem értékesíthető téli időben keresetforrást nyitni.

A marhavásárok a lefolyt félévben az első félévinél élénkebbek voltak, a mit leginkább tanusit azon körülmény, hogy a lefolyt félévben eladatott 74765 drb bélyeges marhalevél őr-lap; és pedig 48,206 darab 5 kros és 26559 drb 3 kros; összesen 3207 frt 07 kr. értékben; mig ellenben az I. félévben eladatott 42557, drb s ebből 26698 drb 5 kros és 15859 drb 3 kros; összesen 1810 frt 67 kr. értékben.

Csempész-birság a letolyt félév alatt befolyt 43 frt 50 kr.

Szives kérelem. *)

A márczius 16-án tartott kertészeti szakosztályi ülés tárgyalásai egyikét „Erdély ősgyümölcssei“-nek összehozása képezvén, határozatilag kimondatott, hogy azok az erdélyi gazd. egyesület köztelkén egy külön anyatáblában csoportosítottassanak, mely által az egyesület czimének is megfelelően, erdélyrészi almáink (körténk tudvalevőleg egy sincs,) itt a központban koncentrálva, ezek is a netán érdeklődők által megtalálhatók lehessenek.

S hogy e szűkebb telep lehető teljessé tétethessék határozatott, miszerint e tektntetből intézessék egy fölhívás Erdély összes gazdasági egyleteihez, gazd. tanintézeteihez és lelkes gyümölcsészeihez, hogy egyletünk főnebb jelzett szakosztályát e vállalatában céljához segíteni kegyeskedjenek.

Ennek folytán tisztelettel kérjük föl az erdélyrészi gazd. egyletek és tanintézetek t. igazgatóságait s pomológiával foglalkozó igen tisztelt ügytársainkat, — méltóztassanak velünk a netalán előttünk még ismeretlen ősi almafajaink neveit s ha lehetséges egyszersmind rövid leírását közölni s annak idején — izlelőül — néhány szabályosan fejlett gyümölcsöt is juttatni azokból az egyleti szakosztálynak.

Biztosabb tájékozódhatás tekintetéből közöljük azon fajoknak neveit, melyeket mi már ismerünk és nagy részben bírnunk is és a melyeknek beállítását már e tavasz folytán eszközöndi is Egyletünk.

Az általunk ismert s meglevő fajok nevei következők: Batul, Montineskó, Szászap alma, Párizs mássa, Zöld párizs, Pónyik, Piros gyógyi, Csikos gyógyi, Hosszuszáru párizs alma, Kurtaszáru párizs alma, Márkodi nőzsér alma, Magyar tángyér alma = Őszi selymes, Szász-szebeni tángyér, Mádai kormos, Bánff Pál alma, Mosolygó alma, Káposzta alma, Fejér párizs, Borsos alma, Décsői muskotály Reinette, Apafi alma = Smecketer, Kék alma = Hamvas muskotály, Csáni alma, (Mező-Nagy-Csánból származik) Sóvári alma, Fekete tángyér alma, Török muskotály = Pázmán, Zentelki magonc, Molnár alma, Oláh piros alma, — absolut értékük szerinti sorban, összesen 29 faj.

Az erdélyi gazdasági egylet kertészeti szakosztálya nevében:

Szentgyörgyi Lajos.
nint jegyző.

*) Tisztelettel kérjük erdélyrészi t. lapársainkat ezen „Kérelem“ szives átvételére.

Bikatulajdonosok figyelmébe ajánlva.

A földmivelés,- ipar- és kereskedelemügyi ministerium-hoz magyar fajta bikák átengedése érdekében intézett kérvények folytán nagyobb számban igényeltetvén jó fajta, tenyészképes, öröklő hibáktól ment bikák; a ministerium már a múlt évben felhívást intézett a gulyatulajdonosokhoz, hogy az eladó tenyészanyagot bejelentésük, mely felhívásnak számos gulyatulajdonos eleget is tett. Azonban miután lehetnek még, kikhez a m. évi felhívás el nem jutott: a magyar fajta, tisztán kezelt gulyák tulajdonosai ez uttal újból felhivatnak, hogy eladó bikáik száma és áráról a nevezett ministeriumhoz mielőbb jelentést tegyenek.

A jelentésnek következő pontokra kell kiterjeszkednie:

a) a gulya mikor alapított, honnan szereztetett be a törzs (a mennyire ezen adatok kipuhatolhatók)?

b) idegen tenyészanyag, nevezetesen bikák, honnan, mely években hozattak vérfelfrissítés, vagy nemesítés céljából?

c) a gulya létszáma átlag mennyi állatból áll? kor és nem szerint;

d) történik-e a gulyából tenyészállat, bika és tehén eladás? Ha igen, kik a rendes vevők? minő árak mellett?

d) hány három éves teljesen ép, tenyészképes eladó bikával rendelkezik a mostani tavaszon? ezeknek mi az ára?

e) az esetleges rendes vevők szükségletének levonása után hány bikát engedhet át a ministeriumnak?

f) ha a jövő évekre nagyobb szükséglet állana elő, hány teljesen megfelelő három éves bikát lenne képes a gulya évenként előállítani? s mindig a rendes vevők szükségletének levonása után átengedni? s feltéve, hogy a ministerium ezekre nézve rendes vevőül jelentkeznek, minő jutányos átlagárt lenne hajlandó a tulajdonos megállapítani?

A gulyatulajdonosok kéretnek, hogy az elsorolt pontokra vonatkozó jelentéshez állatorvosi bizonyítványt mellékeljenek a gulya egészségi állapotát illetőleg.

Mi történik Monostoron?

Közlemények a gazdasági tanintézet köréből.

VI.

(Válasz a 12-ik számban levő második cikk némely részleteire.

Zárszó.)

A „Gazda“ mult számában „egy előfizető“ némely megjegyzéseket közül az intézet gazdasági műveletei felől s úgy tesz, mint a kancsal mérsáros, hogy nem oda üt, a hová néz, azaz Sz. tanár urat vonja kérdőre azért, hogy miért trágyáznak különböző trágyával s miért nem látja (már t. i. a cikk írója) a terv szerinti vetésforgásokat a valóságban s miért nem látja az alagsövezési s vízvezeteki (?) gazdálkodás (?) kivitelét.

Én megvallom, hogy leveleimnek e lapban fenntartott igen szűk terét soha sem szándékoztam vitatkozásra használni, mert akkor elvonnám azt a tárgytól. De a jelen esetben itt kell válaszolnom, minthogy ezen ismertetéseim lettek érintve s Sz. tanár urnak más ügyköre van, hogysen a fölvetett kérdő-

sekre feleljen. Hiszem, hogy a saját körébe vágó észrevételekre ő is meg fog felelni.

Hogy az intézet gazdaságában miért használtak fel különböző érettségű trágyát, annak az oka igen könnyen megoldható. E lapok 10-ik számában említém, hogy az 1879-ik évben kihordatott 2253 szekér trágya; ehhez azóta járult még a mai napig ismét 771 szekér, összesen tehát 4024 szekér. Ekkora tömegben pedig lehetnek minőségi különbözések, különösen midőn jelentékeny rész ingyen szerezte be. Valjon jobb lett volna-e inkább nem trágyázni, mintsem trágyázni, habár elegendő trágyával is? — Helyes lett volna-e el nem fogadni az ingyenes ajándékot? — Minden gazda olyan trágyát használ, a milyen van. Azon föntebb említett tömegben volt többé és kevésbé érett is s most, midőn az intézet az új tagban először dolgozik, a segédszerekben nem igen lehet válogatni, mert „periculum in mora“. Hogy azonban azon állítás, mintha az intézet szalmával trágyázna, mennyire nem felel meg a valóságnak, mindenki által szemlélhető, ha a dolgot megvizsgálja s nem csupán — mint cikkíró is tette — „párszor megbámulja“.

Említi továbbá cikkíró, hogy leveleim az intézetnek csak papíron levő tervéről (?) — (fölteszem az íróról, hogy gazdasági tervet ért) vetésforgásáról, alagsövezés és vízvezeteki gazdálkodásáról szólottak. — Ezen (igen gyarló fogalmazású) mondat első részére nézve kijelentem, hogy én láttam az intézet tervét és vetésforgásait a papiroson és a valóságban is; azt is tudom, hogy az intézet csak 1879. év őszén lépett be a tagosított birtokba; azt is tudom és láttam, hogy mit vetett az intézet ősszel s tudom, hogy 1—2 év átmeneti vetésnek és műveletnek marad fenn. Mindezekről cikkíró is meggyőződhetett volna, ha a dolognak utána jár s nem csupán belebeszél a világba s gyanúsításra ösztönzi az olvasókat a kérdéses gazdasági ügynek éppen azon stádiumában — a tagosítás utáni első félévben — midőn a tervszerű teljes keresztülvitelre még a physikai lehetőség és idő sem volt meg! — Cikkíró szavaival élek s azt mondom, hogy fölvetett kérdésével „az ökor alatt borjut keres“, már pedig az efféle eljárást maga is perhorreskálja.

— In vitium ducit culpae fuga, si caret arte.

Az „alagsövezési és vízvezeteki gazdálkodásra“ nézve pedig ki kell jelentenem, hogy én ily „non sens“-ről nem szólottam, mert sem az alagsövezés, sem a vízvezeték nem gazdálkodás; azok csak műveletek. Jó lesz a fogalmakkal előbb tisztába jönni az írónak s azután nyulni a tollhoz, ha „jury“ tag is volt vala mikor! — Ezekről a műveletekről irtam én az „E. G.“ 9-ik számában, hogy azoknak mérnöki fölvétele a mult ősszel már megtörtént s kivitelük majd ezen a tavaszon fog eszközöltetni, ha t. i. a ministerium ez iránt rendelkezni fog. Tehát ezen műveletek sincsenek csupán a papiroson, hanem a földön is; ott vannak a lejtmerési jegyek a földön, tehát a munkálatok alapjai láthatók. A kivitel pedig majd megláthatja a valóságban cikkíró, ha a munkálatok idején szives leendő a helyszínre kirándulni; mert a műveleteket csak ott lehet majd látni s nem itt, e lapokon, bármint is ohajtani mőtöztetik, saját fogalmazása szerint.

Ezekkel bezárom soraimat, melyek akaratom ellen is hosszúra nyultak. Semmiféle újabb provocatióra a fentebbi ügyekben válaszolni nem fogok. Én tényeket, a maguk körülményeivel együtt, közöltem, melyekre ha nem figyelve, csupán önteltségi viselkedésből kívánt meghurczolni némely indokolt tényt czikkiró, a közönség tudni fogja mily bíráló szól előtte.

A helyes bírálathoz alapos és teljeskörű ismeret is szükséges.

— Sapiens sat! —

Még csak néhány szóm volna a T. Szerkesztő urhoz.

Azon czikk, a melynek engem illető részeire imint feleltem, oly praemissumokat tartalmaz, mik után nekem s másoknak is bezárult a tér e lapok hasábjain. — Sajnálom, hogy oly jóakarattal s — megvallom — nem csekély utánjárással szerzett adataim s ezekhez fűződő reflexióim további közlését nem folytathatom. Ki van mondva ránk, hogy elfoglaljuk a tért a „gyakorlati tapasztalatok“-tól s kiszorítjuk a „gyakorlati cikkeket“ a lapból. — Én nem akarván magamat vádolni azzal, hogy leveleim miatt mások gyakorlati ismereteik közlésében és szerzésében korlátozva legyenek: a térről visszavonulok. Foglalták el azt azok, a kikre eddig hiába vártunk: a gyakorlati czikkirók, de a kik talán a mostani három hasábos „gyakorlati czikk“ után sorakozni tognak s a „Gazda“ léteiben új korszakot alkotandanak.

Midőn ezek után bucsut veszek e lap t. Olvasói és Szerkesztőjétől, azon megnyugvással teszem le tollamat, hogy eddigi soraim által senkinek kárára nem voltam s nem rajtam múlt, hogy megkezdett czikkserozatomat nem folytathatom.

Egy választmányi tag.

A t. írónak indokolását teljességgel nem oszthatjuk, mert a felett, hogy miféle cikkeket közöltessenek az „Erdélyi gazda“ hasábjain, végre is nem az „Egy előfizető gyakorlati gazda“, hanem a szerkesztő bizottság, illetőleg a szerkesztő dönt. Sajnálnok tehát, hogyha általános érdekeltséget kelteit cikkeiket jövőre nélkülözniük kellene; annyival is inkább, mert tanintézetünk üdvös működésének tárgyalására aligha találhatnánk többé ily avatott ügyes tollat! Közre lett adva a „támadás“, helyet nyert a válasz, evvel véget ért a vita és csak egy marad fenn most és mindig — a közérdek!

Szerkesztő.

Értesítés a ragályos és járványos állati betegségekről 1880. martius 22-ig.

M e g y e	K ö z s é g	Az állatok faja és darabszáma	A kór megnevezése	Elhullt vagy gyógykezeltek
N.-Küküllő	Moha	1 ló	rühkór	gyógykezel.

A Szent István koronájának egész területe marhavészmentes.

Egyveleg.

*Lapunk t. vidéki gazdasági tudósítóit egész tisztelettel kérjük, szíveskedjenek becses tudósításaikat a lehető legrövidebbre (8—12 sorra) szabni! A szerkesztő.

— Vándor gyümölcsstanárrá lett kinevezve lapunk n. t. munkatársa Vályi Elek Szolnok-Dobokamegye területére, egyelőre ideiglenesen folyó martius hó 15-étől november hó 15-éig 400 ft fizetéssel. A földmívelési ministerium fentartotta magának ezen állomás ronszeresítését, ha az elért eredmények azt kívánatossá teendik. Őszinte örömmel fogadjuk az üdvös kedvezményezést és melegen óhajtjuk, hogy fáradhatatlan pomologusunk működését minél nagyobb siker koronázza! —

— Husvétii piros tojásul a várvavárt „Gyümölcsészeti és konyhakertészeti füzetek“ két első számát kaptuk, mely a színes ábrák elkészíthetése miatt késett. E nevezetes vállalatról legközelebb bővebben fogunk megemlékezni, egyelőre csak annyit, hogy tartalom és kiállítás egyaránt dicséri a derék szerkesztőt: Villási Pált és az önzetlen kiadót: a hazafias országos magyar gazdasági egyesületet! —

Szerkesztői nyiltposta.

Egy gazdának. Vidéki gazdasági tudósítást névtelenül nem közölhetünk.

A „Szolnok-Doboka“ t. szerkesztőségét egész tisztelettel figyelmeztetjük, hogy a lapunkból átvett cikkeket, ha kihagyásokkal közli is azokat, avval még nem válnak eredetiekké, kérjük tehát jövőre a forrás megnevezését.

Vidéki gazdasági tudósítások.

Egerpatak, 1880. mart. 24.

Itt a természet még folyvást téli álmát alussza; semmi jel sem mutatkozik a kikeletnek, hó fedi a földet, a víz tükrén még mindig ott a téli vastag jég. — Őszi vetéseinken még nem látszik a kemény tél pusztításainak semmi nyoma. — Házi állatainkat mind a mellett, hogy a rendesen jóval több takarmányt fogyasztottak el, erősen megviselte a kemény tél és noha a múlt évi takarmány termés kielégítő volt, mégis a takarmány már fogytán van, sokan keresik és nagy áron veszik meg. — Házi állataink különben egészségesek, a hol a juhokra kevesebb gond fordított, ott a tejhiánya és hideg miatt sok bárny elpusztult. — A gyümölcsösökbeni kárt most még határozottan megállapítani nem lehet. — Közlekedési utaink jók, a külső munkák közt a trágyahordás az, mely a gazdának némi foglalkozást ad. — A gabona ára elérte azon fokot, mely a gazda ebbeli várakozásának teljesen megfelel, de a szarvasmarha ára több év óta megtartotta azon közép árt, mely a jelen súlyos gazdasági viszonyok közt a gazdaságban csaknem általánosan megingott egyensúlyt fenntartani lehetővé teszi, a mi csak buzdítás lehet arra, hogy a marhatenyésztés emelésére az eddiginél még több figyelem fordíttassék.

Márk István.

Mocs, 1880. mart. 27.

Szomoru tudósítással kezdem az évet, mert a martiusi hideg szelek mindennemű őszeleteinket annyira megsemmisítették, hogy aggodalomban vagyunk, vajon lehet-e bár a jövő magvetésre számítani? A tavaszi vetéssel elkésve még az eke ki nem mehet, de vető magunk sincsen, pénzen venni sem lehet; mert az múlt évben nagyon kevés termelt, a széna annyira megszükkült, hogy pénzzel is bajos kapni, pedig a múlt évben jó termése volt. Gyümölcsfaink nagy mértékben kifagytak, alig egy tized alatt ha potolhatjuk a veszteséget. A juhok méltélyben nagyon pusztulnak, egyéb állatok egészségesek.

Nagy József.

Üzleti heti szemle.

(A „Pesther Lloyd“ nyomán.)

Gabona és gyapjupiacz Budapest, 1880 martius 20-ától 27-éig.

Buza üzlet gyenge, csekély kereslet s árcsökkenéssel, forgalom 30,000 metermázsa, ár 14-20 frt.

Rozs gyenge üzlet, forgalom 2000 metermázsa, ár 10-45 frt.

Árpa javult üzlet, forgalom 7000 metermázsa, ár: takarmányárpa 8 00 frtig, seres árpa 8-50 frtig.

Zab javult üzlet, forgalom 6—7000 metermázsa, ár 7-50 frt.

Törökbuza üzlet gyenge, majdnem semmi; ár: uj 7-90 frtig, ó 8-30 frtig.

Gyapju: készleteink szaporodása következtében a forgalom is nagyobbodott. A heti forgalom 500 metermázsa volt, a melynek legnagyobb része az eddigi árak mellett külföldre szállítottott.

Középinom fésűs gyapju 85—90 frt, urasági fésűs gyapju 95—102 frt, havasi téli kétnyiretű 86—88 frt, közép finom bőrgyapju 84—85 frt. (Árak per 56 klgram).

Az elmúlt héten a gyárilag mosott gyapjuból el kelt 6500 klgram., klgramja 1-90—2-50 frtig.

Gabona-árak:

minimum és maximum: Budapest martius 27. | Bécs martius 27.

Buza	13-40—14-45 frt	13-10—15-20 frt
Rozs	10-55—10-70 frt	10-80—11-30 frt
Árpa, takarmány	7-90—8-15 frt	7-00—8-00 frt
Árpa, szeszfőzésre	8-50—9-40 frt	8-75—9-50 frt
Árpa, seres	— — —	9-50—10-25 frt
Zab	7-65—8-65 frt	7-90—8-35 frt
Törökbuza	8-05—8-55 frt	8-50—9-40 frt

Budapesti marhavásár mart. hó 27-én 1880. Összes felhajtás 4158 db nagy és 2557 drb. apró marha. Eből eladatott 622 db. ökör, 686 db. vágótehén, 225 db. fejős tehén, 68 db. bival, 1201 db. borju, 1356 db. bárány. Árak: fejős tehén páronként 172—420 frt, borju, páronként 20—70 frt, bárány páronként 2³/₄—6 frt. Hús-árak 100 kilonként: ökörhús 48—54 frt, tehénhús 45—59 frt, borjuhús 58—75 frt, bivalhús 46—48 frt.

Bécsi marhavásár mart. hó 23-án. Összes felhajtás 3075 drb és pedig 1909 drb. magyar, 441 drb. lengyel, 725 drb. német fajta, mind hizott állatok, melyből 2905 drb. ökör, 89 db. tehén 89 db. bika és 2 db. bival. Árak 100 kilonként: magyar hizó ökör 51—61 frt, lengyel 51—56 frt, német 52—60 frt, tehén 50—55 frt, bika 46—52 frt, bival 47 frt. Lábán darabonként 110—245 frtot fizettek.

Köbányai sertésvásár mart. 26-án. (Az első magyar sertéshizláló részvénytársaság jelentése.) Ama tudósítások, hogy helybe és Bécsbe amerikai zsir szállományok érkeztek, az üzlet hangulatára nem maradtak hatás nélkül s az árakra is befolyással voltak, még az üzérkedési vételek rövid határidőre is ellanyhultak, ellenben sovány sertésekben az üzlet élénk volt.

Jegyzett árak: magyar nehéz és középnehéz 62—63 kr, könnyű 200 klgrmos 60—61 kr, vidéki sertés 59—60 kr.,

szerb 50—59 kr, klgrkint tiszta súly Eleség árak: tengeri-ó 8-75 frt, uj 8-15 frt, árpa 8-30 frt a városi raktárban átvéve. Helyi állomány: martius 19-éről maradt 49050 drb. Felhajtás: Alvidékről kövér 1920 drb., sovány 2160 drb., Romániából 1250 drb., Magyar állam vasuttal 750 drb., Vidékről 50 drb., összesen 55320 drb. Elhajtás: felvidékre 280 drb., Bécsbe (m. héten 263 drb.) 2120 drb., Prágába 150 drb., Bodenbachon át 280 drb., Budapesti fogyasztás 1790 drb., Összekötő vasuttal 140 drb., Kültelki fogyasztás 180 drb., összesen 4840 drb. Marad állomány 50480 db., közöttük 40000 drb. sovány sertés. A részvény szállásokban 7701 drb. fekszik.

Az egészségügyi és transito szállásokban mart. 19-éről maradt 996 drb. Romániából hozzá jött 1249 drb., összesen 2245 drb., ezekből eladatott 735 drb., marad állomány 1510 drb. Az egészségügyi vizsgálat által eddig 183 drb. a fogyasztás alól kivonatván kiirtatott.

Disznózsir üzlet még mindig gyenge, kész áru hordó nélkül 63³/₄ frt.

Szalonna közepes üzlet, vidéki szalonna 55—57 frt városi áru 60—61 frt, füstölt szalonna 64—66 frt.

Bécsi sertésvásár martius 23-án. Összes felhajtás 4515 darab és pedig 1020 drb. nehéz, 950 drb. középnehéz és 2456 drb. süldő; melyből 1702 drb. magyar, 2456 drb. orosz-lengyel, 200 drb. szerb és 58 drb. oláh fajta. Árak 100 kilonként: nehéz 56—58¹/₂ frt, középnehéz 53—55 frt, süldő 32—42 frt, szalonna és zsir 67—68¹/₂ frt.

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

Hirdetések.

Pénz-kölcsönök

a birodalom bármely részében telekkönyvezett földbirtokra 1000 rttól kezdve bármily magas összegig, 5 vagy 6% kamat mellett törlesztésre és 4000 frton felülieket még előnyösebb feltételek mellett gyorsan eszközölk.

Bekebelezett terhek kifizetését szintén eszközölöm.

(2.) Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál (13—52.)

Hat. engedélyezett

„Ipar- és kereskedelmi ügynöki iroda“

Kolozsvárt, Páris-utca 19-ik sz. saájátház.

Értekezhetni posta útján, vagy személyesen naponta d. u. 1—4 óráig.

(13.) **Értesítés.** (2.—3.)

— Fejéregyházán (u. p. Segesvár) 20 hectoliter zabbal vegyített fekete bükköny hectója 8 forinton eladó. —

— Fő-kertész kerestetik ugyanoda, jelentkezéseket ápril hó 15-éig kérek, maga a hely május 1-én lévén betöltendő. Szükséges, hogy a pomologia minden ágát, konyha és virágkertetet, üzdeszetet és a szőlőmivelést tökéletesen értse az illető.

Gróf Haller Luiza.

Pincze felszerelési eszközök, bor és sörfejtő szivattyúk, dugaszoló és palaczköltő gépek,

de különösen gazdasági gépek nagy raktára, ugymint
törökbuza morzsolók 35 forinttól kezdve,

Mayer-féle Trieurök,

melyek a konkolyt, bükkönyt és vad zabot tökéletesen kiválasztják
kaphatók kedvező feltételek és jótállás mellett

az első magyar gazdasági gépgyár összpontosított raktár
és gépműhely erdélyországi fióktelepében

(5.)

(6.—45.)

WALSER FERENCZ-nél

Kolozsvárt, bel-monostorutca 12. szám.

P i a c z i á r a k.

A h e t i v á s á r		Egy hectoliter vagy metermázsá*						100 kilo		1 köbméter	1 kilo
h e l y e	n a p j a	tiszta buza	elegy buza	rozs	árpa	zab	törökbuza	széna	szalma	tüzifa	marhahús
á r a k r a j o z á r e k b e n											
Beszterce	mart. 23	900	700	600	—	300	520	180	60	380	40
Brassó	mart. 19	900	620	600	480	300	565	262	200	264	44
Csik-Szereda	mart. 17	900	—	625	550	350	550	200	80	160	36
Décs	mart. 23	1360	1040	610	440	380	600	390	160	280	36
Déva	mart. 20	1200*	1000*	900*	—	287	810*	230	180	220	40
Erzsébetváros	mart. 27	800	700	600	—	360	450	300	150	300	40
Fogaras	mart. 26	1000*	—	680	—	280	694	270	100	250	42
K.-Fehérvár	mart. 20	1300*	1120*	910*	—	—	812*	250	100	240	44
Ó.-Sz.-Miklós	mart. 20	1110	—	650	550	350	550	170	30	—	34
Kolozsvár	mart. 25	940	—	665	—	330	520	250	180	350	46
M.-Vásárhely	mart. 18	1175*	870*	870*	675*	300	720*	300	100	450	44
Nagy-Enyed	mart. 25	1050*	840*	660*	—	200	500*	430	150	260	44
N.-Szeben	mart. 26	950	800	630	440	320	520	210	115	375	42—46
Bogosvár	mart. 25	860	600	550	—	320	450	130	75	80	44
B.-Sz.-György	mart. 15	900	800	600	500	300	500	300	100	200	36
Sz.-Régen	mart. 25	900	700	662	—	292	487	200	80	220	40
arkaly	mart. 23	1000	750	600	—	325	525	240	50	220	36

*) A csillaggal jelelt árak metermázsára értendők.

Mellékletek

100 darabonként 1 forint 40
krjával számíttatnak.

A hirdetés szövegét
a t. megrendelők minden
külön díj nélkül tot-
szés szerint akarbánszor
változtathatják.

Az „Erdélyi gazda” hirdetési díjszabályzata.										
A kívánt tór megnevezése	1 1—3 1—6 1—12 1—18 1—24 1—30 1—36 1—42 1—52									
	szeri hirdetésnél									
	fizetendő forint									
3/16 v. egész oldal	7	20	35	65	95	120	140	160	180	210
3/16 v. fél „	4	10	18	33	48	60	70	80	90	105
3/16 v. negyed „	3	6	9	17	24	30	35	40	45	53
3/16 v. nyolczad oldal	2	3	5	9	12	15	18	20	23	27
3/16 v. tizenhatod „	1	2	3	5	6	8	9	10	12	14

Ezenkívül 30 kr. bolyogdíj annyiszor, a hányszor a hirdetés megjelenik.

Egyletünk t. tagjai
és

lapunk t. előfizetői

25% vagyis egy negyedrészt
engedményben részesülnek,
ha hirdetésük beküldésekor
tagsági vagy előfizetői
minősögre hivat-
koznak.

Egyleti mozgalmak.

Az erdélyi gazdasági egylet közgyűlése 1880 martius hó 21-én.

Tartatott elnök Tisza László elnöklete alatt, jelen voltak: Szabó József és Báró Jósika Sámuel al-elnökök; Báró Bánfi Dániel, Berde Áron, Szentgyörgyi József, Dr. Szombathelyi Gusztáv, Páll Sándor, Inczedy Sámuel, Tóth Zsigmond, Velits Károly, legifj. Gróf Bethlen Sándor, Csulak Dániel, Szenkowich Márton, Walter Lajos, Sárosy Pál, Simon Elek, Ritter Gusztáv, Szentgyörgyi Lajos, Szabó Sámuel, Dr. Hintz György, egyleti pénztárnok; a jegyzőkönyvet vitte Gamauf Vilmos, egyleti titkár.

64. Elnök Tisza László:

Tisztelt közgyűlés! Midőn a tisztelt közgyűlést ezenel megnyitni szerencsém van, míg egyfelől fájdalommal kell megjegyezmem, hogy az egyleti tagok nem igen nagy számban jelentek meg, másfelől egész benső örömmel üdvözlöm az egyesület megjelent tagjait s őszinte tisztelettel kérem, hogy a mai közgyűlés tárgyait érdeklődésök egész melegségével, mély figyelembevétel s kellő higgadtsággal és megfontolással letárgyalni sziveskedjenek.

Az igen tisztelt közgyűlés bizonyára elnéző lesz irántam, hogy ha tekintve a választmány rendes évi jelentésének az egyesület munkálkodása teljes ügykörét felölelő terjedelmességére, de mentve egyszersmind most érkezése m törődöttségével is: részletes, terjedelmes megnyitó beszéddel becses figyelmüket fárasztani nem fogom.

Hogy mindjárt bevezetésül egy országos fontosságú örömhírral kezdjem, azt hiszem, a t. közgyűlés osztatlan tetszésével találkozand, ha — bár gazdasági téren — itt is felemlitem azon örömré bővön okot szolgáltató tény, hogy Ő cs. és apostoli kir. Fensége Rudolf magyar kir. koronaherceg, a magyar király trónörököse a napokban tartotta eljegyzését fenséges arájával Stefania hercegnővel. (Éljenzés.) Az ég áldása legyen e szép frigyen és ezzel együtt szeretett hazánkon.

Ez országosan fontos örömhír után mély fájdalommal kell megemlékezmem egyletünk vesztességéről, halottjairól, kiknek nevét a titkári jelentés részletesen sorolja fel és kikben az egylet intensív ereje nagy mértékben csökkent. Különösen névszerint is meg kell emlékezmem egyletünk volt alelnökének, gr. Bethlen Jánosnak az elmúlt év folytán történt gyászos elhunytáról. Benne az egyesület egy munkás, egy tapasztalás és tettűs tagját vesztette el. A midőn nem tehetem, hogy a néhai emlékének köszönetet ne mondjak; másfelől, az egylet újabb tagjainak számba való gyarapodását érintve, a legbensőbb óhajtasomat kell kifejeznem, hogy vajha ez újabb tagok ügybuzgalma, éber tevékenysége a régiekből történt vesztéseket teljesen kipótolhatná.

Áttérve egyesületünk anyagi viszonyaira, a mint azt az egyesület jelenlevő tagjai talán kivétel nélkül már tud-

hatják: az egylet törzsvagyonában convertálás folytán 2000 frtnyi apadás állott be, de épen ennek következtében 415 frttal gyarapodott az egylet jövedelme évi kamatban.

Rendezte a választmány a restanciák kérdését is a lefolyt évben; e tekintetben négy osztály állapított meg, melyek között a behajthatókat a behajthatatlanoktól jórészen elkülönítette és a behajthatók befolyása iránt a kellő intézkedéseket megtette. A restancia még most is nagy összegére az egyesület figyelmét különösen felhivom. Erről azonban a választmányi jelentés az összegek számszerű kimutatását a t. közgyűlés elé terjesztendi.

Kiemelte azután elnök, hogy a választmány a székesfehérvári kiállításon, a sepsi-szentgyörgyi vándorgyűlésen s a deési kiállításon vett részt és a közigazdaság érdekében a székesfehérvári gazdasági congressuson, valamint a sepsi-szentgyörgyi vándorgyűlésen kifejezést adott az egyesület által ohajtott reformoknak, melyek közül a székesfehérvári congressus javaslatai ma a képviselőház közigazdasági bizottságának tárgyalásai alatt állanak.

Örömmel jelentheti, hogy a székesfehérvári határozatokra vonatkozólag a Sepsiszentgyörgyön kifejtett nézeteket az orsz. közigazdasági bizottság előtt eddig érvényre emelnie sikerült.

Mint haladást jelzi, hogy az erdélyi képviselők — pártkülönbség nélkül — sürgetvén az erdélyi birtokviszonyok rendezése tárgyában betérjesztendő törvényjavaslatot, ez ma már nem csak készen és a képviselőházhoz betérjesztve van, de a földmivelési és igazságügyminiszterek által közöltetvén az összes erdélyrészi képviselők értekezletével, annak elvei egyetlen hang sem emelkedett és megakadván csak némely stylaris módosításokért, melyek különösen Bokross Elek Kolozsvár városi képviselő által vetettek fel, közeli megoldása biztosítva van.

Felemlíti, hogy a m. kir. földmivelés ipar és keresk. miniszterium által a marhatenyésztés érdekében kezdeményezett bikaborju vásárlások ügye nem áll oly rossz lábon, mint a hogy némely oldalról ezt feltüntetni szeretik. Igaz, hogy eddig alig 60 ily bikaborju szereztetett bé csak, de ennek oka leginkább az volt, hogy tisztességes áron több beszerezhető nem volt. Ezzel szemben azonban a szakminisztertől vett értesülések alapján, reményének ad kifejezést hogy a jövő őszön több, talán 300 darabig való bika-borju beszerzéséről lesz gondoskodva.

A Tordán felállítandó törzsgulya ügyét illetőleg, a földmivelés- és pénzügyminiszterium közt a legügybuzgóbb tárgyalások folynak s a dolog teljesen biztosítottnak látszik. A most Rettegen telelő borjuk odavitele már ez év tavaszán be fog következni. A gazdasági dotatió felemelése esetére az anyatehenek bevásárlása és a szükséges épületekről való gondoskodás talán még ez évben megkezdhetnének. Rettegro nézve a hadügyi s a magyar közigazdasági miniszterium közt alkudozás folyik, hogy annak segítségével a lótenyésztés haszna magának a gazdának részére biztosíttassék.

Fájdalommal említi fel elnök, hogy a kormány értesülést vett a felől, miszerint a phylloxera az erdélyi részeken is Keresden gr. Bethlen Gábor szőlőjében fellépett. Tudomása van róla, hogy a földmívelési ministerium legközelebről teljesen megbízható szakértők által fogja megvizsgáltatni a vészes helyet és ha a baj még kicsi, a szőlő teljes kiirtása; ha elharapódzottabb mérvű, a továbbterjedés megakadályozása iránti intézkedések kilátásba helyezvék.

A vinczellérképezde ügyében megjegyzi, hogy ezzel a ministerium komolyan foglalkozik s részben az tartja függőben, hogy a kormány három helyről is kapott előnyös feltételek mellett ajánlatokat.

Felemlíti továbbá, hogy a fogarasi állambirtokon 20—30, sőt 40 tehénnel egy törzs bivalgulya felállítása biztosítva van.

Érinti az egyesületnek az Assicurazioni generali című trieszti egylettel 12 évre megkötött biztosítási szerződését, a gr. Bethlen László emlékére kiosztatni javasolt gyümölcsészeti jutalmak tárgyát és jelzi az egylet tengeri kigyója: a köztelek ügyéből várható hasznos és káros esélyeket s tart attól, hogy az erős tél és szőlővessző eladási tilalom folytán az erre előírányzott 600 frt budgettétel esetleg kevés lehet.

Kiváló figyelmébe ajánlja az egyesületnek a kiállítási munkatért, mely közgazdasági állapotaink megismerésére, fokozatos fejlődése s tanulmányozására legalkalmasabb és melynek ily felkarolása esetében az egylet a kormány támogatására is bizton számolhatna.

A jótékony sorsjátékok jövedelmeiből való részesedés kérdésének ügyét részletesen előadva, végül mint leglényegesebbet említi, hogy az egylet actív vagyona 1879 december 31-vel a folyó 1880-ik évre 104,005 forinttal vitétt át, — mire a közgyűlést megnyitottnak nyilvánítja.

— Az elnöki megnyitó élénk éljenzéssel fogadtatván, a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére Páll Sándor, Berde Áron és Szenkowich Márton tagtársak kéretnek fel.

65. Egyleti titkár G a m a u f V i l m o s :

Tisztelt közgyűlés!

Midőn újból szerencsés vagyok igazgató választmányunk nevében egy lefolyt egyleti év történetéről jelentésemet előadni, ezuttal valóban őszinte örömmel tehetem azt, mert az 1879/80-iki időszak nemcsak anyagi tekintetben volt kedvező, hanem a sikeres szellemi munkálkodásnak is néhány oly mozzanatát tünteti fel, mely egyletünk üdvös tevékenységének hangos bizonyosságául szolgál.

Hogy mindenekelőtt kellő sorrendben vázoljuk a közelmúltnak érdekesebb eseményeit, a tavalyi közgyűlés határozatainak mikénti foganatosítását ismertetjük és csak azután térünk át tevékenységünk rendes ágazataira.

Ő felségeiknek ezüst lakodalma ötletéből nem fejezhettük ki ugyan a magyar orsz. gazd. egyesülethez csatlakozva küldöttségileg hódolatteljes tiszteletünket, mert ilyenmü küldöttségek egyáltalában elfogadva nem lettek, hanem csinos kiállítású üdvözlő feliratban tolmácsoltuk hí

ragaszkodásunk őszinte érzelmeit, mely (mint hivatalosan értesültünk) Ő felségeik által kegyesen fogadtatott. Az egyleti elnökség különben testületileg vett részt a helyt rendezett ünnepélyekben és így nyilvánosan is hozzájárult e ritka nap dicsőítésének emeléséhez! —

Az erdélyi birtokrendezés ügyében összehívott enquéte üléseit ápril hó 28-tól május hó 3-áig tartotta meg és azóta erdélyrészi t. képviselőink az ügy érdekében több ízben és testületileg felszólalván, főként pedig földmívelési minister báró Kemény Gábor ur ő nmlgának fáradhatatlan buzgósága és erélyes közbenjárása folytán oly törvényjavaslat tétetett le a képviselőház asztalára, mely az eddigi annyira panasztolt hiányos eljárást megszüntetni, új, célszerűbb és olcsóbb intézkedést lesz hivatva életbe léptetni. Fogadják mindazok, kik a majdnem tíz éves küzdelemben részt vettek, főként pedig a mélyen tisztelt minister ur őszinte hálás köszönetünket és leljék jntalmukat azon édes öntudatban, hogy sikeres munkásságuk ország részünkben a legáldásosabb gyümölcsöket fogja teremni. —

Az igazgató választmány meg lévén bizva, hogy a biztosító társulatok valamelyikével kedvezményi szerződést kössön, az ajánlatok tüzetes átvizsgálása után az egyességet a legolcsóbban vállalkozó Triesztben székelő Assicurazioni generalival 12 évre megkötötte, fenntartván természetesen az egyleti tagoknak azon jogát, hogy biztosításait ezen, vagy szabad tetszésük szerint más biztosító társulatnál eszközöljék; miután a választmány előtt csak azon cél lebegett, hogy a díjak lehető mérséklésével az üdvös biztosítási eszmének minél nagyobb elterjedést szerezzen. —

A gazdasági gép- és eszköz-sorsjáték tervezetét a tavalyi t. közgyűlés nagy örömmel fogadta, de azon feltételhez kötötte, hogy egy hiteles cég az összes sorsjegykészletet bizonyos feldijért vegye át, továbbá, hogy a kincstár az illetéket engedje el. De e kedvezményt nem is volt alkalmunk kérni, miután az első feltételre vállalkozó nem találkoztván, maga a szép terv is meghiusult. —

Egyletünk 25 éves ujjáalakulásának évfordulója ugy lett az 1879-ik évi t. közgyűlés által megörökítve, hogy a megalkotandó erdélyrészi vinczellér-képezdeben két tanoncz részére 100—100 frt ösztöndíjat alapított, mely egyelőre az érdiószegi iskola erdélyi születésű növendékei részére tartatott fenn. De daczára a kellő hirdetésnek számos kellemetlenség után lehetett egy arra érdemes egyéniséget találni, a második ösztöndíj betöltetlen maradt, pedig mi azt hittük, miszerint szőlőbirtokosaink örömmel fogják megragadni az alkalmat, hogy az ösztöndíj melletti kevés pótlással a maguk részére ügyes vinczelléreket neveltessenek.

Mint rokon tárgyat kapcsolatosan megemlítjük, hogy a nagylelkű hagyományozó gróf Bethlen László emlékére a koronként tartandó vándorgyűlések alkalmával 100 frt fog két vagy több díjra osztva, az illető megye azon lelkészeinek vagy tanítóinak kiadni, kik a gyümölcsészet fej-

lesztése és terjesztése érdekében szóval és tettel legtöbbet buzgólkodtak. —

Egy külön szarvasmarha-tenyésztési alap létesítése céljából a t. közgyűlés megbízásából az iránt fordultunk a nmlgu pénzügyministeriumhoz, hogy a legközelebbi jótékonycélú állami sorsjáték tiszta jövedelmének felét ez érdekekben átengedni kegyeskedjék; de azon választ nyertük, hogy kérésünk teljesítése 1880-ra már nem lehető; miért is bátrak voltunk újból is az iránt esedezni, hogy e tekintetben 1881-re jegyeztessünk elé. —

Végre még Ladányi Sándor tagtársunknak azon indítványára, hogy egyletünk a kerti telepek kezeléséről mondjon le, úgy, hogy azokat a cél fentartásával intézeteknek vagy társulatoknak ajánlja fel, vagy pedig az anyag lehető értékesítésével adja el; — jelentenünk kell, hogy e tekintetben fáradozásaink sikerre nem vezettek és így a kérdés, ha a t. közgyűlés azt most felvenni hajlandó, újból előáll. Különben erről a köztelek tárgyalásánál még tízezesben lesz szó. —

Egyleti beléletünk adatai közül első sorban megemlítjük, hogy az elmúlt 1879-ik évben egy rendes közgyűlés és 14 választmányi ülést tartottunk, melyen összesen 403 végzés (tehát két annyi, mint tavaly) hozatott. Hogy a titkári hivatal ügyforgalma milyen élénk volt, annak bizonyosságául elég lesz arra hivatkozni, hogy postabér-czimén 250 frt 98 krt adtunk ki.

A szakirodalom pártolására főleg lapok előfizetése által törekedtünk, e célra tavaly mintegy 250 frt ment fel. A szokásos panaszt most is meg kell ujtanunk, hogy t. tagjaink közül vajmi kevesen veszik igénybe a rendelkezésre álló jeles bel- és külföldi szakközlönyöket.

Az egyleti iroda 1879 Szent-Mihály napja óta városunk legelőkelőbb utcájában a Báró Bornemisza-házban (belmonostorutca 8. szám) van elhelyezve s ezen ép oly csinos, mint megfelelő szállást méltányos árban huzamosabb időre biztosítani az igazgató választmánynak feladata lesz.

Szakosztályaink közül az elmúlt évben az állattenyésztési, a földmívelési, a szőlészeti és borászati, leginkább pedig (rendes heti ülésekben) a kertészeti szakosztály működött. Ennek ötvenkét ülésén rendszeren szakbeli tárgyalások folytak, mire befejezésül a gyümölcsizelés következett. Az 52 ülésen kóstolásra került 432 féle alma, 297 körte, 87 szőlő, 32 meggy, 29 cseresznye, 19 őszi barack, 14 dinnye, 9 szilva, 8 veresszőlő, 6 dió, 4 egres, 4 földi eper, 7 aszalvány, 1 mogyoró, 1 fái szeder, 1 ákác méz, 1 hársvirág méz, összesen 969 féle.

Ezen kívül két ülésen tagtárs Weress Ferencznél a híres belga pomologus Nellis Grégoirenak közvetlenül megküldött nagyszerű körtegyűjtemény 206 részint régi faj, részint magonc lett izelve, mely szives figyelmet a szakosztály avval viszonzott, hogy az érdemes gyümölcsésznek az erdélyrészi ős almáknak majdnem teljes gyűjteményét küldötte meg. A szakosztály résztvett a sepsiszentgyörgyi vándorgyűlési tárlaton, valamint a décsi kiállításon, collec-

tive mutatván be az egyleti köztelek és a tagok gyümölcsseit és mindkét helyen számos kitüntetést nyert el. Küldöttei által hozzájárult az orsz. magyar kertészeti egyesületnek Deésen történt megalapításához és döntőleg közreműködött azon névsor szerkesztésében, mely az erdélyi országrészben termelésre első sorban ajánlatos gyümölcsfajokat tartalmazza. Mint kiválóan fontos határozatot kiemeljük még, hogy a szakosztály az erdélyi ős gyümölcsök színes képeit megkésztetni fogja, mely célra az igazgató választmány a munka befejezéséig évenként 50 frtot utalványozott.

Két nagyobb szabásu miveletről kell még külön megemlékeznünk, mely mindkettő az egylet vagyoni rendezését és emelését célozta. A mult közgyűlés megbízása folytán a hátralétek rendezésének ügye erélyesen munkába vétetett és az összes tartozás négy osztályba soroztatott, u. m.: 1. az igazgató választmány által barátságosan felszólítandó hátralétesek tartozása, mely kamat és évdijban 1094 frt 60 krt tett; 2. a kétes adósok tartozása u. m. tőke, kamat és évdijban 3362 frt 32 kr.; 3. az újból vagy egyáltalában beperesítendő tartozása tőke, kamat és évdijban 4566 frt 40 kr.; végre a teljességgel behajthatlanok tartozása, mely tőke, kamat és évdijban 3019 frt 3 krt tesz és egészen törlendő volna, mire nézve azonban a pénztárvizsgáló bizottságnak lesz egy külön tárgyalandó indítványa. Az igazgató választmány a maga részéről e kényes feladat kellemetlenségeit lehetőleg enyhíteni óhajtván, újabban és ismételten is a legkiméletesebb eljárásra utasította illetékes közegeit.

Buzgó pénztárnokunk dr. Hintz Györgynek indítványára, felhasználva a kedvező árfolyamot, a birtokunkban levő urbéri papirokat szeptember elején eladtuk és a befolyt pénzt aranyjáradékba fektettük. Eladatott 29,000 frt pp. urbéri papir 86 frton, melyért a kamattérítéssel együtt 23449 frt 50 kr. készpénzt kaptunk, ezért 92 frtjával 25,000 frtnyi aranyjáradék lett vásárolva. Igaz, hogy ez által névleges tőkénk csorbulást szenvedett, de kamatjövendünk évi 415 frttal emelkedett és az aranyjáradék belbecsének magasabb volta dúsan kárpótolja a látszólagos veszteséget. Különben erre nézve is a pénztárvizsgáló bizottság jelentése fog bővebb felvilágosítást adni. —

Egyletünk a hazai közgazdasági mozgalmakat csekély erejétől telhetőleg anyagilag is támogatni óhajtván, két évdijas részvénynyel az orsz. magyar kertészeti egyesület, 30 frtos alapítvánnyal pedig az országos magyar méhésztársulat tagjai közé lépett.

A halál a mult évben számos derék tagtól fosztott meg bennünket: elvesztettük az alapítók közül Kilyéni Székely Károlyt, Magyar Mihályt, Bartha Gergelyt, legid. gróf Bethlen Jánost és báró Szentkereszty Istvánt, az évdijasok közül Gámán Jánost és K. Papp Miklóst. Béke hamvaikra.

E sajnós veszteséggel szemben örömmel jelenthetjük, hogy Sigmund Ákos és Szenkovich Márton az évdijasok közül az alapítók sorába léptek, ellenben Fejérváry Károly,

Berde Áron és Zilah városa lejárt tagsági díjkötelezvényüket további 6 évre megújították; új évdíjas tagokul pedig Pethő György, Velits Lajos, Szentkirályi Ákos és Nagy Lajos urakat nyertük meg, mindezekből folyólag a tagsági számban a status quo fenmaradt.

A mi a kolozsvári községi faiskola ügyét illeti, mindenekelőtt tudatnunk kell, hogy a ns. város miután az alakitandó faiskola céljára tőlünk kibérelt luczernást két évig tartogatta s miután 55 frt. bérért öt holdnak drága takarmánytermését használta, azt mint nem alkalmast rendelkezésünkre ismét visszabocsátotta! Ugy halljuk, hogy a nmlgu ministerium is felszólította a hatóságot, hogy a törvényszabta faiskolát valahára állítsa fel, de miután a városi tanács hivatalos jelentése szerint helyt vagy tiz felekezeti faiskola létezik és az új községi népiskolánál is ilyent fognak berendezni, meg kell nyugodnunk e hiteles kijelentésben!

Köztelkünk berendezése az elmúlt évben is örvendetesen haladt és számlája is kedvezően lett lezárva, a mennyiben 800 frtra előirányzott hiány helyett csak 642 frt terhelte az egylet pénztárát. Ez onnan származik, hogy egyrészt a kiadást (az esős év daczára) a kifizetett határokból megtartani sikerült, a mennyiben a praeliminált 1900 frtból csak 1886 frt költetett el, másrészt onnan, hogy az 1100 frtal felvett bevétel 143 frttal többet eredményezett. Összesen 1802 és fél napszám fordított a kertre 909 frt 57 kr. értékben, (átlag és kerekben tehát 54 és fél krajczár esik egy napra) azaz 1878-hoz képest 567 munkanappal és 292 frt 31 krral kevesebbet használtunk fel.

Ezen eredmény bármennyire örvendetesnek mutatkozzék első tekintetre; bármennyire jelzi azt, hogy a következetesen keresztülvitt megszorítás a költséget apasztja; azt a mi egyedül teljesen megnyugtató volna, nem látjuk benne t. i. a csemeték iránti biztos keresletet. Az összes bevételnek ugyanis a csemetékért és oltó galyakért bevett pénz csakis 43 százalékát teszi, a többit a takarmányrépa és az esetleg bő szőlőtermés hozta.

A phylloxera veszély miatt óvatosságból már 1879. őszén sem adtunk ki szőlővesszőt és azóta a nmlgu ministerium is országszerte betiltotta annak eladását; nagy készletünk tehát, mely vagy 80,000 sima és 50,00 gyökeres boros vesszőt és mintegy 30,000 db. gyökeres csemetevesszőt tesz és melynek értéke csekély számítással 2000 frtot halad, felhasználatlanul kell hogy maradjon.

Jövőre tehát csakis a csemete és a takarmányrépa fog jövedelmet adni és egyenlegünk csak akkor megállani, ha az eladható fák csakugyan el is kelnek.

Az idei kemény tél felette nagy pusztítást tett úgy a faiskolában, mint a gyümölcstermésben és joggal lehet tartani attól, hogy a 600 frttal felvett pótlás ezuttal elegendő nem lesz és az 1880-ik zárszámadás új visszaesést fog jelezni!

A nagyutezai szőlőről kevés mondani valónk van, a status quo fentartása mellett a készpénzkiadáson felül

mintegy 70 frt maradt, mely a telek és hat fertálynyi szőlő jövedelméül lesz tekinthető.

Az „Erdélyi gazdára“ nézve jelenthetjük, hogy az 1878-ban minden illetékes tényezőnek felhasználása mellett örvendetesen felszaporodott előfizetői szám, 1879-ben, midőn az újabb felkérés mellözve lett, ijesztő mérvben hanyatlott alá. E körülmény arra indította az igazgató választmányt, hogy ismételten az erdélyrészi vidéki gazd. egyletek, közigazgatási bizottságok és tanfelügyelőségekhez fordulva, ezeknek tagjai, a lelkészek, tanítók és községek részére a lapot egész évre egy forint kedvezményi árban megküldeni magát kötelezte.

Az eredmény, bár több egylet és megye még maig sem nyilatkozott, igen sikeresnek mondható, a mennyiben az előfizetők összes száma ma már 450 körül áll, ezenkívül tagsági és számos tisztelet- és cserepéldányt számítva, lapunk 850 példányban megy szét, mely szám a jövő évben remélhetőleg még tetemesen szaporítható lesz. A szakirodalom megkedveltetése tehát nálunk is lehetségessé válik, csak rendkívüli áldozattal jár; erre azonban (a m. kormány támogatásával) egyletünknek készen kell lennie; mert az általános szakmívelődés terjesztése hivatásának egyik főteendőjét képezi.

Ha meggondoljuk azt, hogy az 1 frttal fizetett lappéldányból 60 kr. a kézbesítés és expedíció költségeire esik, akkor 40 kr. marad, melyből az 53 ivnek papírja, nyomtatása és szellemi kiállítása lenne fedezendő — a mi természetesen képtelenség.

Azt hisszük azonban, hogy az e czimen kiadott költség maholnap dús gyümölcsöt fog hozni és ugyanazért az igazgató választmány talán az „Erdélyi gazda“ fentartására szánt összegnek némi felemelésétől sem fog visszajedni, ha ez által a kifizetett cél megközelítését fogja elérni!

Vándortanárunk a múlt évben nem csak rendes körutját végezte, hanem a nmlgu ministerium által kívánt bortermelő községeink borvidéki beosztását is eszközölte, a mi tetemes munkát adott; az idén a kis küküllői borvidék nyárádi kerületét fogja bejárni.

Külső működésünk nevezetesebb mozzanatai közül a különböző kiállításokon és kongresszusokon való szereplést és az avval összefüggő intézkedéseket említjük meg.

A fehérvári kiállításon kisszámú, de nagyon kitűnő borcollectióval vettünk részt, de fájdalom, még mai napig is ki nem deríthetett okoknál fogva, legjelesb pinczéink, melyek Lyon, Bécs, London és Párisban első helyen állottak, jutalmazatlanul maradtak.

Az igazgató választmány ebből azon tanúságot merítette, hogy jövőre csak ott fog kiállítani, hol megjelent képviselője által gondot fordíthat arra, hogy beküldött tárgyai legalább bírálatra kerüljenek, miáltal magát is, másokat is azon kellemetlenségektől felmenti, melyek ezen alkalommal bőven kijutottak és a székes-fehérvári borbírálati eljárás alaposságára s hitelességére nem a legszebb fényt vetették.

A sepsi-szentgyörgyi vándorgyűlési tárlaton nagyobb

alma-, körte- és szőlő-küldeménnyel szerepelt a kertészeti szakosztály, valamint a déesi kiállításon is, mindkét helyen nagy elismerést aratva a bemutatott gyümölcsökért.

A nemzetközi ampelographiai bizottság budapesti ülésén egyletünk képviselőjében Paget János, báró Apor Károly és a titkár, a torda-aranyosi gazdasági egyesület részéről pedig Dr. Wolff Gyula vett részt. A napilapok bő tudósítást hoztak ennek lefolyásáról és híven feljegyezték, minő lényeges részt igényelhetek az erdélyrészi küldöttek az elért sikerből; a mi különösen azon bemutatott röpiratra nézve áll, mely arra adott választ, minő külföldi szőlőfajok honosultak meg az erdélyi országrészben leginkább. Ezen, a borászati szakosztály indítványára, számos termelő hozzájárulásával, nagy fáradsággal és szorgalommal szerkesztett munka mintaszerűnek és példásnak jelentetett ki, úgy a budapesti gyűlésen, mint a bécsi borászati congressuson is, melyen az elől említett képviselők közül csak a titkár vett részt.

A sepsi-szent-györgyi vándorgyűlésen hasonlóképen előfordult e tárgy, azonkívül a székesfehérvári határozatok és a földbirtokok szétdaraboltsága képezte az érdekes tárgyalásoknak főanyagát. Több üdvös indítvány is merült fel, az emberi trágya felhasználása, a baróthi gazd. iskola érdekében, stb. melyeknek lehető fogyanatosítása az igazgató választmányra lett bízva. Pávai Vajna Elek tagtárs fontos indítványai, melyek a birtokosság legvitalisabb érdekeit érintik; u. m.: a földesúri szesz-ital árulási jog fenntartása érdekében; az önköltségen megváltásra utasított szegődményesek és zsellérek váltságösszegének tisztázása érdekében; a még 1874-ben beadott birtokrendezési és tagosítási eljárást tárgyazó törvényjavaslat ellátása iránt; az eltartóztatott vagy elmaradott urbéri kárpótlások kifizetése érdekében; a mezei termények és általában a vagyon biztosságának érdekében; a községi törvénynek módosítása érdekében; a cselédtörvény módosítása ügyében teendő intézkedések érdekében.; — idő rövidsége miatt magán a gyűlésen ugyan tárgyalhatók nem voltak, de a választmány által a t. indítványozó jelenlétében alaposan megvitatta és részint az országos képviselőházhoz, részint a nmlgu belügyministeriumhoz lettek felterjesztve, honnan ellátásuk még bevárando, miután eddig csakis a birtokrendezés ügye van örvendetesen megoldva.

A vándorgyűlést követő brassói közgazdasági értekezleten is megjelentünk és a közös tanácskozás tárgyául kitiűzött themáknak alapos megvitatásában részt vettünk.

Az orsz. magyar gazd. egyesület által a folyó év elején rendezett enquéte tárgyalásokra a földmivelés és növénytermelés, az állattenyésztés, a szőlészet és borászat ügyében kiadott kérdőíveket viszonyainknak megfelelőleg, lehető alapossággal, de egyszersmind rövidséggel is megválaszolni iparkodtunk; személyes képviselőinkül elnökünk és Paget János tagtársunk voltak szivesek közreműködni.

A nmlgu ministerium az elmúlt évben is tetemes anyagi segélyben részesíté közvetlenül és közvetve egyletünket.

Míg a lap fenntartásához és a vándortanár fizetéséhez összesen 1600 frttal volt szives járulni; a kolozsvári méhésztársulatnak 86 frtot adományozott; a vándorgyűlés díjaira és kiadásaira pedig 2 arany, 12 ezüst, 16 bronzérmét és 800 frtot utalványozott. Azonkívül szives volt a nmlgu ministerium bennünket az általa kiadott vagy segélyezett nyomtatványokban részesíteni; e mellett különös köszönettel említjük meg, hogy Goethe Hermann ur is tetemesen járult könyvtárunk gyarapításához.

A nmlgu ministerium által küldött kísérleti magvak ugyan ki lettek osztva, de a róluk szóló jelentéseket csak alig, vagy hiányosan lehetett bevenni, mire nézve az igazgató választmány jövőre szigorubb intézkedéseket határozott el.

A kolozsmonostori u. n. reformbizottság több ízben tartott nevezetes ülést, mely alkalommal az egyleti képviselők azon igyekeztek, hogy az intézet minél több és sikeresebb gyakorlatot nyujthasson növendékeinek. A tanintézet vizsgáin az igazgató választmány küldöttei lehetőleg megjelentek és az intézet 10 évi fennállásának örömmünnepeben is nagy számmal résztvettek. Az ösztöndíjakért folyamodók kérvényeit szokás szerint az igazgató választmány terjesztette a nmlgu ministeriumhoz fel.

A vicinalis vasutak létesítése s a vasuti tariffák leszállítása ügyében egyletünk is csatlakozott azon indokolt beadványokhoz, melyeket a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara illetékes helyre intézett. A cukorrépa kísérleti termelésével pedig — netáni vállalkozások esetén — újabb probát fogunk tenni.

Sok gondot adott az igazgató választmánynak a fenyegető phylloxera veszély és erre nézve az elmúlt évben is számos felterjesztéssel fordult a nmlgu ministeriumhoz, melyek részben meghallgatásra találtak. A Kolozsmonostorra tervezett phylloxera tanfolyamot illetőleg, mely a husvét utáni hétre volt tervezve, a tárgyalás még függőben van s ha megtartható lesz is e cursus, okvetlenül későbbi időre marad fenn.

Ugy a nmlgu ministerium, mint t. társegyleteink közül többen avval tisztelték meg, hogy egy vagy más tárgyban véleményünket kívánták, melynek kinyilvánításával a körülményekhez képest és saját igénytelen felfogásunk és viszonyaink szerint nem is késtünk. --

Ime nagyjában vázolva a lefolyt év rövid története, mely remélhetőleg tanuságot fog tenni arról, hogy a menyire a korlátolt hatáskör és a tagok érdeklődése egyáltalában megengedte, az igazgató választmány a maga feladatának megfelelni igyekezett!

-- A titkári jelentés — az urbéri papirok convertálása ügyében váltott rövid eszmecsere után — helyeslő tudomásul szolgál.

66. Az 1879-ik évi zárszámadásról szóló pénztári jelentés a lap mellett előlegesen szétküldetvén és itt a közgyűlés helyszínén is kiosztatván

— felolvasottnak tekintetik.

67. Tóth Zsigmond a pénztárvizsgáló bizottság nevében a következő jelentést olvassa fel:

Tisztelt közgyűlés!

A tiszteletteljesen alulírt pénztárvizsgáló bizottság a következő jelentést terjeszti be:

Mindenekelőtt legkedvesebb kötelességének tartja kinyilvánítani, hogy az egyesület számadásait ez alkalommal is a legnagyobb pontossággal vezetve találta, úgy hogy ennek nyomán egyesületi pénztárnok T. Dr. Hintz György ur fáradhatlan buzgóságát a t. közgyűlés méltányoló elismerésébe a legmelegebben ajánlja.

A rovatos vagyonskimutatásra térve át, az alap tőke számlájánál meg kell állanunk és magyarázatát adnunk annak, hogy az 1878-ról áthozott vagyonskimutatás 95305 frt 75 krból miként lehetett 1879 végén csak 92756 frt 24 kr., vagyis miként állhatott be 2548 frt 76 kr. tőkecsökkenés.

Ez onnan származik, hogy az igazgató válaszmány 1879 szeptember 6-án tartott rendkívüli ülésének 279-ik számú határozatával az urbéri kötvények aranyjárdékká változtatása kimondatván, 27,000 frt n. é. p. p. urbéri papir 86 frtjával eladatott és helyette 25,000 arany forint n. é. aranyjárdék 92 frtjával vásároltatott; a 6 frtnyi árkülömbözet eredményezvén a fent kimutatott névleges tőkecsökkenést. De miután az évenkénti kamattöbblet 415 ftra rug, a mennyiben az urbéri papir adott 1310 frtot, az aranyjárdék pedig ad 1725 frt kamatot; miután a 100 arany forintról szóló papir legalább 15 százalékkal nagyobb értékű, mint a papirpénzről szóló; miután végre a 92 frton vett járdék ma 102 frton áll; a pénztárvizsgáló bizottság a maga részéről is ezen convertálási eljárást sikerültnek és nyereségesnek tartja s a t. közgyűlés utólagos helyeslésébe ajánlja.

A Rendes kamat és évdij jövedelem számlájának bevételei azon örvendetes eredményt mutatják, hogy a költségvetésben felvett 5000 frt helyett 6034 frt 04 krt adtak; minélfogva 1762 frt 31 kr. többlet maradt, mely más számlák hiányainak fedezésére fordított.

A kiadásokra nézve megjegyezzük, hogy a szállás és szolgafizetés 470 frtos tételében a fűtés is bennfoglaltatik. A vegyesek 845 frt 29 krral szereplő tételének részletezéssel megemlítjük, hogy itt foglalnak helyet az összes utiköltségek (a budapesti és bécsi congressusok, a vándorgyűlés és déési kiállítás meglátogatása az egyesületi küldöttek által) 320 frttal, irodai szerek 100 frttal, székek és könyvszekrények 130 frttal, párisi kiállítási borok szállítási számlája 105 frttal és más kisebb kiadások.

A Köztelek számláját illetőleg örömmel constatáljuk, hogy a rendszerváltozás előnyeit a megvesztegethetlen számok is kitüntetik. Nem annak örvendünk mi első sorban, hogy az összbevétel volt tetemes, mert ezt kedvező körülmények okozhatták, melyek tán máskor nem fognak ily mértékben nyilvánulni; de abban látjuk a komoly javulás félreismerhetlen jelét, hogy az évi kiadás fokozatosan apad és így remélhető, hogy ha nem is teljes fedezet áll be, de

legalább csekély pótlásra lesz redukálható azon áldozat, mely a multban nem mindig állott arányban sem az egyesület jövedelmével, sem pedig és főleg más oldalú fontos hivatásával. Ez azonban csak akkor lesz lehető, ha a felvett minimális bevétel csakugyan befoly, a mi a jelen évben a nagymérvű fagykárok miatt több mint kétséges! Hogy a multa nézve számokra is hivatkozzunk, constatáljuk azt, miszerint az 1879-ik évi költségvetés a köztelek és nagy utcai szőlőre együttesen 920 frt fedezetet irányzott elő, melyből csak 538 frt 62 kr. vétetvén igénybe, a megtakarítás e számlán 381 frt 38 krt tett.

Az Aranyalap 700 frt 66 krral lévén kimutatva, a kolozsvári takarékpénztárban kamatoz és gyarapodik évről évre. Felkérjük a t. közgyűlést, hogy ezen alapot nevezze el Rendelkezési alapnak és rendeltetésétől tüzze ki azt, hogy esetleg egy nagyobb közczélú kiadás fedezésére igénybevehető legyen, mely kiadásra az igazgató válaszmány utólagos jelentés terhe mellett általánosságban felhatalmazandó lenne.

A Borsalapítványra megjegyzésünk nincs; a szőlészeti vándortanárs rovatánál a 6 kr. maradvány a nyugtából származik, mely eddig ezen alap rovására vezetett, de jövőre az általános vegyes kiadásokban fog helyet nyerni.

A Gazdasági vándorgyűlésre az egyesületi pénztárból közvetlenül 213 frt 19 kr. lett még a 800 frtos államsegélyre reá fizetve, a mi kizárólag nyomtatványokra ment fel; egyébként a posta- és utiköltségből legalább 150 frtot még e rovat terhére lehetne írni.

Az Államdíj méhkasokra című számla, miután teljesen ki van egyenlítve, a jelen zárszámadással megszűnik.

Az Erdélyi gazda rovatánál meg kell jegyeznünk, hogy miután a munkatársaknak az 1878-ik évi 4-ik negyedre járó 226 frt 39 krra azon évben pénzhiány miatt kifizethető nem volt, az 1879-re jött át és így lett e számla hiánya 835 frt 57 kr., holott a tavali deficit csak 606 frt 48 kr., tehát a költségvetésileg előirányzott 750 frttal szemben 143 frt 52 kr. tulajdonképeni megtakarítás mutatkozik.

A Vagyonskimutatás tervén át, mindenekelőtt az igazgató válaszmány erélyes intézkedéseinek köszönhető, hogy itt lényeges javulás állott be, volt ugyanis:

Hátralét	1878.	1879.
Alapító kamat	7643 frt 88 kr. —	6599 frt 91 kr.
Évdij	3193 frt 45 kr. —	2297 frt — kr.
Kölcsöntőke kamat	501 frt 80 kr. —	263 frt — kr.
összeg	11339 frt 13 kr. —	9163 frt 91 kr.

a javulás tehát e czimen 2175 frt 22 krt tesz.

A t. közgyűlés mult évi 96. számú határozata értelmében az igazgató válaszmány a hátralétek tisztázása érdekében ugyan eljárás és jelentése készen áll; de miután még a végleges törlésre ajánlottak közül is találkozhatik olyan egyén, ki mielőtt az ügy a végsőre kerülne, teljesen vagy részletekben tartozását fizetni kész leend; felkérjük

a t. közgyűlést, hogy a szóban forgó jelentés tárgyalását most fel ne vegye, hanem a jelzett eljárás megkísértésére az igazgató választmányának kellő időt engedjen.

Az egyleti pénztár Érték állománya, mely elnöki ellenzárolás mellett a Wertheim pénztár u. n. „Tresor“-jában van elhelyezve 58610 frt értékpapír készletet tüntet fel, mely általunk egyenként megolvastatott és számbavétetett; valamint meggyőződést szereztünk az aranyalap, vándorgyűlési díjalap és a készpénzmaradvány helyeségéről is.

Mindezeknek elősorolása után azon tiszteletteljes kéressel fordulunk a t. közgyűléshez, sziveskedjék egyleti pénztárnok T. Dr. Hintz urat a fennhagyandók fennhagyásával az 1879-ik évi zárszámadás terhe alól felmenteni. —

Tisztünkhez tartozván még a folyó 1880-ik évi költségvetésnek elfogadás végetti beterjesztése, bátrak vagyunk azt a következőkben előadni:

F e d e z e t :

1. Mult évi kölcsöntőke kamathátralét	267 frt
2. Kölcsönadott 7300 frt tőke után 8%	584 frt
3. B. Bánffy Ádám 1050 frtos legatuma után 6%	63 frt
4. Aranyjradék 25,000 frt névérték után	1700 frt
5. Magyar földhitelintézeti kötvény 31,300 frt névérték után	1720 frt
6. Alapítói kamat és évdíjak után várható	866 frt
Összeg	5200 frt.

S z ü k s é g l e t :

1. Tisztviselők fizetése	1500 frt
2. Szállásbér, fűtés és legénytartás	600 frt
3. Az egyleti köztelek fentartása	600 frt
4. A nagyutczai szőlős kert fentartása	120 frt
5. Pósta és szállításra	150 frt
6. Irodai szerekre	100 frt
7. Szaklapok és könyvekre	200 frt
8. Gróf Mikó Imre emléke című ösztöndíj	100 frt
9. Két vinczellér-képezdei növendék ösztöndíja	200 frt
10. Gyümölcsészeti jutalomdíj a Gróf Bethlen alapból	100 frt
11. Erdélyi gazda fenntartása	750 frt
12. Különféle egyleti s szakirodalmi nyomtatványokra és kiadványokra	300 frt
13. Pótlék a phylloxera tanfolyam költségeihez, hivatalos utazásokra és hasonlókra	300 frt
14. Vegyesekre és előre nem látottakra	180 frt
Összeg	5200 frt.

A számadás és költségvetés tételeire, kívánatra és hivatásuk szerint egyleti pénztárnok és titkár urak fognak részletes felvilágosítást adni.

Ezzel tiszteletteljes jelentésünket bezárva, maradunk a t. közgyűlésnek

Kolozsvárt, 1880 februárhó 27-én

alázatos szolgálói:

Szabó József s. k.

Dávid Antal s. k.

Tóth Zsigmond s. k.

— A jelentés helyeslő tudomásul szolgálván, határozottatott

a) ugy a pénztárvizsgáló bizottságnak, mint pénztárnok T. Dr. Hintz György urnak fáradhatlan buzgóságáért közgyűlés ezennel jegyzőkönyvi elismerést és köszönetet szavaz;

b) az urbéri papiroknak aranyjradékká való convertálását közgyűlés helyesli s elfogadja;

c) az eddig „Aranyalap“ czimén vezetett tőkét közgyűlés „Rendelkezési alap“ czimmal ruházza fel és felhatalmazza az igazgató választmányt, hogy azt esetleg igénybe vehesse, de csakis kiállítási jutalmakra fordithassa;

d) a hátraléti ügyek rendezése helyeslő tudomásul szolgálván, a végleges törlések iránti javaslat előterjesztésére a kért időhaladék megadatik;

e) egyleti pénztárnok T. Dr. Hintz György ur a fennhagyandók fennhagyásával az 1879-ik évi zárszámadás alól felmentetik.

68: Az 1880-ik évre szóló költségvetés megállapítása forogván fenn;

— egyebekben helybenhagyatván, élénk eszmecsere után a köztelki 600 frtos kiadási tételre nézve határozottatott, hogy miután az előreláthatólag elegendő nem lesz, a többlet az évdíj és kamat rovathál biztosan várható bevétel feleslegben kellő fedezetre fog találni. Egyszersmint kimondatott, hogy a lehető takarékoság mellett a köztelken a jelen rendszer folytatandó lesz.

69. Szentgyörgyi József indítványozza, hogy az igazgató választmány utasittassék annak kipuhatólására, hogy az Assicurazioni generalinak annyi előnyt nyújtó kedvezményei miatt vannak a tagok által oly kevésbé igénybe véve;

— elnök megjegyzi, hogy az igazgató választmány a maga részéről a kötött szerződést minden tagnak tudomására hozta, valamint a legujabban nyújtott kedvezményeket is hivatalosan közölte, ezeket kellően felhasználni már most a t. tagok tetszésében áll.

70. Elnök — miután több tárgy fenn nem forog — sajnálatát fejezván ki, hogy ily kevés számú taghoz lehetett csak szerencséje

— a közgyűlést bezárja.

Hitelesítik:
Páll Sándor,
Berde Áron,
Szenkowich Márton.

Tisza László,
egyleti elnök.
Gamauf Vilmos,
egyleti titkár.

Választmányi ülés 1880. martius hó 14-én.

Tartott alelnök Szabó József elnöklete alatt, jelen voltak: Sigmund Dezső, Szenkovich Márton, Csulak Dániel, Páll Sándor, Tóth Zsigmond, Vörös Sándor, Sárosy Pál, Szentgyörgyi József, Brassai József és Gamauf Vilmos, egyleti titkár.

55. A martius hó 1-én tartott választmányi ülés jegyzőkönyve felolvastatván — a mai jegyzőkönyv hitelesítésére Vörös Sándor, Szenkovich Márton és Csulak Dániel tagtársak kéretnek fel.

56. A pénztárvizsgáló bizottság jelentése s az idei költségvetési előirányzat felolvastatván — helyeslő tudomásul szolgált és a közgyűlés elé fog terjesztetni, melynek napirendje egyúttal megállítatott. A titkári jelentés előleges meghallgatására Páll Sándor és Tóth Zsigmond tagtársak kéretnek fel.

57. Ministerium 5555. sz. alatt 61 liter kubai zabot kísérletezés végett beküld — négy, különböző megyében lakó termelőnek pontos jelentés terhe mellett kiosztandó.

58. Ministerium 4091. sz. alatt a phylloxera tanfolyamra nézve tudatja, hogy annak nem minden hallgatója fog résztvehetni a péteri kirándulásban, hanem csak 2—3 és a vezető tanár, — mire nézve az Elnökség jelenti, hogy az ügy sürgősségénél fogva a z o n n a l kérte a nmlgu ministeriumot, kegyeskedjék a kirándulást, mely mint gyakorlati tanulmány a tanfolyam sikerére nézve mellőzhetlen, lehetővé tenni, ha pedig ez bármi oknál fogva teljesíthető nem lenne, úgy az egylet lemond a tanfolyam rendezéséről, mert nem vállalhatja magára azou sulyos felelősséget, mely a practicus kiképzés ezen leglényegesebb tényezőjének elhagyásával reája háromolhatnék; — egyszersmint távirati vagy forduló postai választ kért, mely azonban az azóta lefolyt nyolcz nap alatt meg nem érkezett; — az Elnökség eljárása egyhangulag helyeseltetvén, az a további teendőkre nézve is megbízottat.

59. Ministerium 5693. sz. a. tudatja, hogy az összes szőlővessző forgalmat országszerte betiltotta, —

60. Ministerium 5841. sz. a. tudatja, hogy megyénként phylloxera szakértők fognak a szőlők felügyeletére kineveztetni — mindkét rendelet lapunkban teljtartalmalag közlendő lesz.

61. Ministerium 5872. sz. alatt a vetőmag megválasztásának előnyeire figyelmeztetve tudatja, hogy az északi megyékben termelt chevalier, oregon és porbsteii árpa kitünő s keresett terméket ad — a gazdatársak figyelmébe ajánlatik azon megjegyzéssel azonban, hogy az erdélyi éghajlat az árpa héját igen hamar megdurvítja s minden sulya mellett értékét csökkenti, itt tehát csakis nagyon gyakori magujitással lehetne sikert elérni.

62. Ministerium 6237. sz. a, új szerkezetű fa- és szőlőnyeső ollót küld kipróbálás végett — annak idején teendő tüzetes jelentés terhe alatt a kertészeti szakosztálynak adatik ki.

63. Ministerium 6245. sz. a. tudatja, hogy a „Magyar Föld” czimű napilap az cladó magkészleteket minden díj nélkül közli — az erre vonatkozó értesítés és felhívás lapunkban azonnal kiadandó lesz. —

Hitelesítik:

Vörös Sándor,
Szenkovich Márton,
Csulak Dániel.

Szabó József,
egyleti alelnök.
Gamauf Vilmos,
egyleti titkár.

Két fontos rendelet a phylloxera ügyben!

I. (5693. sz.)

Valamennyi közigazgatási bizottság elnökének.

A phylloxera vastatrix rovar ellen követendő rendszabályok ügyében kötött és az 1880. évi I. törvényczikk által beczikkelyezett nemzetközi egyezményből folyó ideiglenes intézkedések fogauatosítása czéljából az erre vonatkozó 1880. II. t. cz. értelmében általam szakférfiakból alakított szakbizottság véleményének meghallgatása után inditvatva érzem magam a fenyegető baj lehető megakadályozása czéljából az egész országban úgy a gyökeres, mint a sima szőlővessző, valamint a szőlőt minden részének, a szőlőgyümölcs kivételével, kereskedésbe hozatalát egyelőre betiltani és e czélból az összes vasuti és hajózási vállalatokat jelen rendelettemmel egyidejűleg utasitottam, hogy a szőlőnek bármely alkatrészét is, kivéven az egészséges vidékről származó és nem szőlőlevélbe csomagolt szőlőgyümölcsöt, szállításra el ne fogadjanak.

Midőn Méltóságodat ugyancsak az 1880. II. t. cz. 2-ik §-a értelmében ez intézkedéséről értesitem, nem szükség bővebben indokolnom, hogy az e téren felmerülhető mulasztás vagy gondatlanság úgy a törvényhatóság területén létező szőlőterületek, mint később az ország összes szőlőmivelésére nézve mily kiszámíthatlan károkat vonhat maga után. Megkövetelem tehát, hogy Méltóságod nemcsak gondoskodjék, miszerint e rendeletem a veszély nagyságára való komoly figyelmeztetés mellett az összes lakosság tudomására jusson, hanem a legerélyesebben oda is hasson, hogy e rendeletem értelmében történő intézkedések a legszigorubban fogauatositassanak. Egyszersmind utasitván Méltóságodat, miszerint a legcsekélyebb áthágás esetén is az 1880. II. t. cz. 3. §-ában megállapított büntetést kéllehetlenül alkalmazza.

Kelt Budapesten, 1880. martius hó 2-án.

Báró Kemény s. k.

II. (5841. sz.)

Valamennyi közigazgatási bizottság elnökének.

Azon körülmény, hogy találtattak oly szőlőtelepek, honnan évről-évre az ország legkülönbözőbb részeibe hordattak és szállítottak részint gyökeres, részint sima szőlővesszők, melyek phylloxera lepetteknek constatáltattak és különösen ama körülmény, hogy több oly szőlő, hová e phylloxera lepett telepekből vesszők vitettek, e káros rovar által szintén inficiálnak találtattak, — elkerülhellen szükségessé teszi, hogy az ország összes szőlői — az 1880. I. t. cikkbe beiktattott nemzetközi egyezmény értelmében is — folytonos felügyelet és vizsgálat alatt tartassanak.

Ezen állandó felügyelet a törvényhatóság területén e czélból felállítandó egy, vagy a szükséghez képest több szakértő által eszközözendő.

Ily szakértőkül első sorban vizsgálódásra hajlammal bíró alkalmas ügybuzgó egyének kérendők fel, kik is kiküldendő szakközlegeim által fognak a phylloxera felismerése szükséges utmutatásokkal elláttatni.

Midőn értesitem Méltóságodat, hogy az általános vizsgálatokat a tenyészet megindultával kívánám eszközöltetni, felhivom, hogy e tárgyban jelentését — a felállított szakértők megnevezésével mielőbb megtegye.

Budapest, 1880. évi martius hó 2-án.

Báró Kemény s. k.